RETTENS DOM (Første Afdeling)

13. september 2005 *

I sag T-53/02,

Ricosmos BV, Delfzijl (Nederlandene), først ved avocats M. Chatelin, M. Fleers og P. Metzler, derefter ved avocat J. Hertoghs, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøger,

mod

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, først ved M. van Beek og R. Tricot, derefter ved M. van Beek og B. Stromsky, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøgt,

angående en påstand om annullation af Kommissionens beslutning REM 09/00 af 16. november 2001, hvori det blev fastslået, at den fritagelse for importafgifter for sagsøgeren, der var genstand for en ansøgning fremsat af Kongeriget Nederlandene, ikke var berettiget,

* Processprog: nederlandsk.

har

DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS RET
I FØRSTE INSTANS (Første Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, J.D. Cooke, og dommerne R. García-Valdecasas og V. Trstenjak,

justitssekretær: ekspeditionssekretær C. Kristensen,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 1. marts 2005,

afsagt følgende

Dom

Retsforskrifter

Bestemmelserne vedrørende fællesskabsforsendelse

1 Ifølge artikel 91, stk. 1, litra a), i Rådets forordning (EØF) nr. 2913/92 af 12. oktober 1992 om indførelse af en EF-toldkodeks (EFT L 302, s. 1, herefter »toldkodeksen«) gives der ved proceduren for ekstern forsendelse mulighed for forsendelse fra et sted

til et andet inden for Fællesskabets toldområde af ikke-fællesskabsvarer med henblik på genudførsel til et tredjeland, uden at de pålægges importafgifter eller andre afgifter eller undergives handelspolitiske foranstaltninger.

2 Det bestemmes i toldkodeksens artikel 96, stk. 1, litra a) og b), at den hovedforpligtede er brugeren af proceduren for ekstern fællesskabsforsendelse, og at han skal frembyde varerne til toldbehandling på bestemmelsestoldstedet i intakt stand inden for den fastsatte frist og under iagttagelse af de af toldmyndighederne trufne foranstaltninger til varernes identificering samt overholde bestemmelserne om fællesskabsforsendelse.

3 I henhold til artikel 341 i Kommissionens forordning (EØF) nr. 2454/93 af 2. juli 1993 om visse gennemførelsesbestemmelser til toldkodeksen (EFT L 253, s. 1, herefter »gennemførelsesforordningen«) skal alle varer, der skal forsendes under proceduren for ekstern fællesskabsforsendelse, være omfattet af en T1-angivelse, dvs. en angivelse udfærdiget på en formular, der svarer til modellerne i bilag 31-34 til nævnte forordning og anvendes i overensstemmelse med vejledningerne i bilag 37 og 38. Det fremgår af bilag 37, at der i forbindelse med ekstern fællesskabsforsendelse skal anvendes følgende eksemplarer:

— eksemplar 1, som opbevares af myndighederne i den medlemsstat, hvor formaliteterne ved fællesskabsforsendelse opfyldes

— eksemplar 4, som opbevares af bestemmelsesstedet efter en fællesskabsforsendelse

— eksemplar 5, som udgør retureksemplaret i forbindelse med fællesskabsforsendelse

— eksemplar 7, som anvendes til statistik i indførselsmedlemsstaten.

4 Bilag 37 til gennemførelsesforordningen indeholder desuden præciseringer vedrørende de oplysninger, der skal angives i de forskellige rubrikker i de formularer, der anvendes til fællesskabsforsendelse. Således er følgende oplysninger angivet vedrørende rubrik 18:

»18. Identifikation af transportmidlet og dets nationalitet ved afsendelsen

Rubrikken er [...] obligatorisk i forbindelse med proceduren for fællesskabsforsendelse.

Her angives transportmidlets eller transportmidlernes identitet, f.eks. registreringsnummer (eller -numre) eller navn på det transportmiddel (transportmidler) (lastvogn, skib, jernbanevogn, fly), på hvilket (hvilke) varerne indlades direkte ved opfyldelsen af udførsels- eller forsendelsesformaliteterne, derefter transportmidlets nationalitet (eller nationaliteten af det transportmiddel, der tjener til fremdriften, hvis der er tale om flere transportmidler), under anvendelse af den relevante EF-kode. Hvis der benyttes et trækkende køretøj og en påhænger med forskellige registreringsnumre, angives registreringsnummeret på det trækkende køretøj og på påhængeren samt det trækkende køretøjs nationalitet.

[...]«

5 I henhold til gennemførelsesforordningens artikel 350, stk. 1 og 2, skal T1-dokumentet ledsage varerne under transporten og skal på forlangende forevises for toldmyndighederne. Gennemførelsesforordningens artikel 356 indeholder nærmere præciseringer i den forbindelse:

»1. Varerne og T1-dokumentet skal frembydes ved bestemmelsesstedet.

2. Bestemmelsesstedet forsyner eksemplarerne af T1-dokumentet med påtegning om eventuel foretaget kontrol, returnerer straks et eksemplar til afgangsstedet og beholder det andet eksemplar.

3. Fællesskabsforsendelsen kan afsluttes ved et andet toldsted end det i T1-dokumentet anførte. Dette bliver dermed bestemmelsessted.

[...]«

6 I overensstemmelse med gennemførelsesforordningens artikel 358 kan hver medlemsstat udpege en eller flere myndigheder, hvortil dokumenter returneres af de kompetente kontorer i bestemmelsesmedlemsstaten.

7 Gennemførelsesforordningens artikel 398 bestemmer, at toldmyndighederne i den enkelte medlemsstat kan give enhver person, benævnt »godkendt afsender«, der opfylder betingelserne i artikel 399, og som ønsker at forsende varer som fællesskabsforsendelse, tilladelse til ikke at frembyde de pågældende varer og til ikke at fremlægge den dertil hørende angivelse til fællesskabsforsendelse for afgangsstedet.

8 I overensstemmelse med gennemførelsesforordningens artikel 402, stk. 1, anfører den godkendte afsender den behørigt udfyldte angivelse til fællesskabsforsendelse senest på det tidspunkt, hvor varerne afsendes. Ifølge denne bestemmelses stk. 2, sendes eksemplar 1 af T1-angivelsen efter afsendelsen straks til afgangsstedet. De andre eksemplarer ledsager varerne.

9 Gennemførelsesforordningens artikel 349, stk. 1, bestemmer, at varernes identifikation i almindelighed sikres ved forsegling. Denne bestemmelses stk. 4 foreskriver imidlertid, at afgangsstedet kan fritage for forsegling, når varernes identifikation under hensyn til eventuelle andre identifikationsforanstaltninger kan sikres ved hjælp af varebeskrivelsen i T1-angivelsen eller i de supplerende dokumenter.

10 Toldkodeksens artikel 203, stk. 1, bestemmer, at toldskyld ved indførsel opstår, når en importafgiftspligtig vare unddrages toldtilsyn. I henhold til samme bestemmelses stk. 3 findes blandt toldskyldnerne bl.a. i givet fald den person, som det påhviler at opfylde de forpligtelser, der opstår ved varens midlertidige opbevaring eller ved anvendelsen af den toldprocedure, som varen er undergivet.

Bestemmelserne om godtgørelse af eller fritagelse for import- eller eksportafgifter

11 Toldkodeksens artikel 239 indeholder bestemmelse om indrømmelse af godtgørelse af eller fritagelse for import- eller eksportafgifter i situationer, hvor den berettigede ikke har gjort sig skyldig i urigtigheder eller åbenbar forsømmelighed.

12 Artikel 239 er blevet nærmere defineret og uddybet i gennemførelsesforordningen, navnlig dennes artikel 899-909. Gennemførelsesforordningens artikel 905, stk. 1, bestemmer, at når den besluttende toldmyndighed ikke er i stand til på grundlag af bestemmelserne i artikel 899 at træffe afgørelse, og ansøgningen indeholder begrundelser, der kan udgøre en særlig situation, som skyldes omstændigheder, hvor den berettigede ikke har begået urigtigheder eller gjort sig skyldig i åbenbar forsømmelighed, forelægger den medlemsstat, hvorunder den pågældende myndighed hører, sagen for Kommissionen.

13 Det følger af stk. 2 i gennemførelsesforordningens artikel 905, som ændret ved Kommissionens forordning (EF) nr. 12/97 af 18. december 1996 (EFT 1997 9, s. 1), at de sagsakter, der fremsendes til Kommissionen, skal indeholde alle de oplysninger, der er nødvendige for en fyldestgørende behandling af den forelagte sag, og bl.a. skal omfatte en erklæring, underskrevet af den person, der ansøger om godtgørelse eller fritagelse, og hvori ansøgeren attesterer, at han har kunnet gøre sig bekendt med sagsakterne, og enten giver udtryk for, at han ikke har noget at tilføje, eller påpeger alle yderligere forhold, som det forekommer ham vigtigt at få med. Viser det sig, at de oplysninger, som medlemsstaten har fremsendt, er utilstrækkelige til, at Kommissionen kan træffe beslutning om sagen med fuldt kendskab til omstændighederne, kan den anmode denne medlemsstat eller enhver anden medlemsstat om supplerende oplysninger.

14 Gennemførelsesforordningens artikel 906a, der blev indsat ved Kommissionens forordning (EF) nr. 1677/98 af 29. juli 1998 (EFT L 212, s. 18), bestemmer, at når

Kommissionen påtænker at træffe en beslutning, der ikke er gunstig for den part, som har anmodet om godtgørelse eller fritagelse, underretter den når som helst under proceduren skriftligt denne part om sine indvendinger samt om alle de dokumenter, hvorpå disse indvendinger er baseret. Parten redegør skriftligt for sine synspunkter inden for en måned.

15 Gennemførelsesforordningens artikel 907, som ændret ved forordning nr. 1677/98, har følgende ordlyd:

»Efter at have hørt en ekspertgruppe bestående af repræsentanter for alle medlemsstaterne, forsamlet i udvalget for at behandle den foreliggende sag, træffer Kommissionen beslutning om, hvorvidt den situation, der er til behandling, berettiger eller ikke berettiger til at indrømme godtgørelse eller fritagelse.

Denne beslutning skal træffes senest ni måneder efter Kommissionens modtagelse af de i artikel 905, stk. 2, omhandlede sagsakter. Såfremt Kommissionen har været nødt til at anmode medlemsstaten om supplerende oplysninger for at kunne træffe beslutning, forlænges fristen på ni måneder med tidsrummet fra Kommissionens anmodning om supplerende oplysninger til dens modtagelse heraf.

Når Kommissionen har underrettet den part, der har anmodet om godtgørelse eller fritagelse, om sine indvendinger i overensstemmelse med artikel 906a, forlænges fristen på ni måneder med det tidsrum, der er forløbet mellem datoen for Kommissionens afsendelse af indvendingerne og datoen for modtagelsen af partens svar, eller, hvis der ikke modtages noget svar, datoen for udløbet af den frist, der er givet den pågældende part til at tilkendegive sine synspunkter.«

16 Det bestemmes i gennemførelsesforordningens artikel 908, stk. 2, at den besluttende toldmyndighed træffer afgørelse om ansøgningen på grundlag af Kommissionens beslutning. Endelig er det bestemt i nævnte forordnings artikel 909, at har Kommissionen ikke inden for den i artikel 907 omhandlede frist vedtaget sin beslutning, imødekommer den besluttende toldmyndighed godtgørelses- eller fritagelsesansøgningen.

Faktiske omstændigheder

De omtvistede eksterne fællesskabsforsendelser

17 På tidspunktet for de faktiske omstændigheder i sagen var sagsøgeren en del af Kamstra Shipstores-koncernen med hjemsted i Delfzijl (Nederlandene), hvis virksomhed består i en gros-handel med diverse produkter, bl.a. cigaretter. Sagsøgeren, der er godkendt afsender, udførte i det væsentlige opgaver vedrørende logistik.

18 I løbet af perioden mellem den 16. februar og den 5. juli 1994 udarbejdede sagsøgeren elleve T1-angivelser med henblik på transport af cigaretladninger til Slovakiet under proceduren for ekstern fællesskabsforsendelse, som sagsøgeren var den hovedforpligtede for.

19 De 11 eksterne fællesskabsforsendelser var ledsaget af følgende tolddokumenter:

— T1-angivelse nr. 120228 af 16. februar 1994

— T1-angivelse nr. 120274 af 25. februar 1994

— T1-angivelse nr. 120372 af 11. marts 1994

— T1-angivelse nr. 120404 af 19. marts 1994

— T1-angivelse nr. 120410 af 23. marts 1994

— T1-angivelse nr. 120674 af 9. maj 1994

— T1-angivelse nr. 120697 af 16. maj 1994

— T1-angivelse nr. 120733 af 24. maj 1994

— T1-angivelse nr. 120754 af 25. maj 1994

— T1-angivelse nr. 120936 af 28. juni 1994

— T1-angivelse nr. 120986 af 5. juli 1994.

20 Af disse tolddokumenter fremgik, at de endelige købere af cigaretterne var Intertrade og Ikoma, der efter oplysningerne skulle have hjemsted i Slovakiet. Sagsøgeren har imidlertid ikke haft direkte kontakt med køberne, som gjorde brug af en indkøbskommissionær, C. Sagsøgeren havde forretningsforbindelse med sidstnævnte gennem flere år. Kommissionæren ledsagede transporterne af varer indtil bestemmelsesstedet.

21 Hvad angår de ni første toldtransaktioner, dvs. de transporter, der blev udført mellem den 16. februar og den 25. maj 1994, var det bestemmelsessted, der var nævnt i de respektive T1-angivelser, Schirnding (Tyskland). Bestemmelsesstedet for de to sidstnævnte transaktioner, dvs. den 28. juni og den 5. juli 1994, var Philippsreut (Tyskland). Alle disse forsendelser blev imidlertid frembudt for toldkontoret i Philippsreut.

22 Sagsøgeren havde ved telefax adviseret afgangsstedet, dvs. toldstedet i Delfzijl, om lastningen af hver transport, og dette toldkontor foretog sædvanligvis en undersøgelse af dokumenterne og kontrol af lastvognene på lastningsstedet. Da ordningen med »meddelelse om forventet afgang« var blevet indført i Nederlandene den 1. april 1994, blev de seks sidstnævnte dokumenter, dvs. de dokumenter, der vedrørte de transaktioner, der fandt sted mellem den 9. maj og den 5. juli 1994, meddelt af toldmyndighederne i Delfzijl via Douane Informatie Centrum (told-informationscentret) til bestemmelsesstedet. Denne ordning med meddelelse om forventet afgang blev imidlertid først indført i Tyskland i august 1994 på grund af tekniske problemer.

23 Transportmidlernes registreringsnummer blev kun nævnt på eksemplar nr. 4 af T1-angivelsen til bestemmelsesstedet. Disse registreringsnumre var således ikke angivet på eksemplar nr. 1 (som er det eksemplar, der opbevares af myndighederne i afgangsmedlemsstaten) eller på eksemplar nr. 5 (som er det eksemplar, der skal sendes til afgangsstedet).

24 Efter afsendelse af hver ladning sendte sagsøgeren eksemplar nr. 1 af T1-angivelsen til afgangsstedet, mens de øvrige eksemplarer ledsagede transporten. Sagsøgeren overgav lastvognschaufføren frankerede konvolutter påført adressen for afslutningstoldstedet i Coevorden (Nederlandene). Disse konvolutter skulle gives til myndighederne på bestemmelsesstedet med henblik på at blive brugt af disse til forsendelse af eksemplar nr. 5 af T1-angivelsen til afslutningstoldstedet. Imidlertid gjorde tolderen i Philippsreut, M. Mauritz, som transitdokumenterne blev frembudt for, ikke brug af disse konvolutter og har således ikke sendt eksemplar nr. 5 af T1-angivelsen direkte med posten til afslutningstoldstedet. Disse transitdokumenter blev heller ikke sendt ad de officielle kanaler, dvs. via den tyske forvaltnings centrale forsendelsesorgan til den centrale svaradresse i Nederlandene. Eksemplar nr. 5 af disse transitdokumenter blev nemlig overgivet af M. Mauritz til kommissionæren, C, eller til lastvognschaufføren, som efterfølgende tog dem med tilbage til Nederlandene og overgav dem til sagsøgeren. Denne fremsendte herefter dokumenterne til afslutningstoldstedet ved telefax og post.

25 De 11 fællesskabstransitdokumenter blev forsynet med stempler af M. Mauritz ved hjælp af det tyske toldvæsens officielle stempel. De pågældende dokumenters numre er imidlertid ikke gengivet i det tyske toldvæsens registre. De stempler, der blev påført tolddokumenterne, og de tyske toldnumre, der fremgår af disse stempler, er ikke blevet registreret for eksport af cigaretter og de tilhørende T1-angivelser, men for andre varer og andre dokumenter. Den manglende registrering af cigaretladningerne i registret hos toldkontoret i Philippsreut har navnlig haft til virkning, at de tyske myndigheder ikke har informeret de tjekkiske toldmyndigheder om, at disse ladninger var på vej til Den Tjekkiske Republik, i overensstemmelse med den ordning for gensidig informationsudveksling, der har været i kraft siden januar 1994.

26 En undersøgelse iværksat af de nederlandske myndigheder, bl.a. af Fiscale Inlichtingen en Opsporingsdienst (den nederlandske undersøgelses- og efterforskningstjeneste for skatter og afgifter, herefter »FIOD«), gjorde det klart, at ovennævnte transportbeviser ikke var blevet korrekt afsluttet. Rapporten vedrørende denne undersøgelse er dateret den 30. december 1996 (herefter »FIOD-rapporten«).

27 Den tyske tolder, M. Mauritz, og en tidligere tjekkisk tolder, M. Sykora, er blevet dømt i Tyskland for deres medvirken til bl.a. forfalskning. To andre personer M. Chovan og M. Sanda, er blevet dømt i Den Tjekkiske Republik som følge af deltagelse i smugling af cigaretter (Vrchní Soud-dommen (Højesteret i Prag) den 30.11.2004). De nederlandske myndigheder iværksatte en undersøgelse af B og FB, to af sagsøgerens ansatte, for at få klarhed over deres eventuelle indblanding i dette cigaretsmugleri. Denne undersøgelse blev imidlertid afsluttet uden konklusioner. Endelig viste undersøgelser, at selskaberne Intertrade og Ikoma, der fremstod som købere på de dokumenter, der er genstand for sagen, ikke var registreret i selskabsregistret i Slovakiet.

Den administrative procedure

28 Den 15. marts 1995 fremsatte de nederlandske myndigheder krav om, at sagsøgeren skulle betale 4 006 168,20 NLG i form af importafgift. De nederlandske myndigheder anførte, at de pågældende varer ikke var blevet frembudt på bestemmelsesstedet og ikke var blevet korrekt afsluttet. Ifølge de nederlandske myndigheder indebar denne unddragelse fra toldsyn, at der opstod en toldskyld vedrørende importafgifter i overensstemmelse med toldkodeksens artikel 203. Sagsøgeren anlagde sag ved de nationale domstole til prøvelse af denne beslutning. Under sagen har de nederlandske myndigheder nedsat importafgiftskravet til 2 293 042,50 NLG.

29 Den 15. december 1997 indgav sagsøgeren en ansøgning om fritagelse for importafgifter til de nederlandske toldmyndigheder. Den 8. februar 1999 forelagde disse en ansøgning om fritagelse for de pågældende importafgifter for Kommissionen uden dog forinden at have givet sagsøgeren aktindsigt i alle sagens akter. Den

10. maj 1999 meddelte Kommissionen sagsøgeren, at eftersom denne ikke havde haft adgang til aktindsigt i alle sagsakter, havde den påtænkt at afvise denne ansøgning om fritagelse fra behandling. I februar 2000 fik sagsøgeren endelig aktindsigt i alle de sagsakter, som var udarbejdet af de nederlandske myndigheder. Den 2. maj 2000 fremsatte sagsøgeren sine bemærkninger til sagsakterne.

30 Ved skrivelse af 22. maj 2000, modtaget den 29. maj 2000, forelagde de nederlandske myndigheder på ny Kommissionen en ansøgning om fritagelse for importafgifter. Denne ansøgning dannede grundlag for proceduren med referencenummeret REM 09/00, der er genstand for den foreliggende sag.

31 Ved skrivelse af 27. oktober 2000 anmodede Kommissionen de nederlandske myndigheder om fremsendelse af yderligere oplysninger. Disse myndigheders besvarelse af de fem spørgsmål, som Kommissionen havde stillet, blev fremsendt til den ved skrivelse af 23. april 2001, registreret den 4. maj 2001.

32 Ved skrivelse af 3. april 2001 anmodede sagsøgeren Kommissionen om en bekræftelse af, at fristen på ni måneder for behandlingen af ansøgningen om fritagelse var udløbet, således at de nederlandske myndigheder skulle imødekomme ansøgningen. Den 4. april 2001 meddelte Kommissionen sagsøgeren, at fristen var blevet stillet i bero som følge af den anmodning om yderligere oplysninger, som den havde fremsat for de nederlandske myndigheder den 27. oktober 2000.

33 Ved skrivelse af 23. april 2001 oplyste de nederlandske toldmyndigheder sagsøgeren om, at fristen var blevet stillet i bero, og oplyste, at sagsøgeren på dette tidspunkt ikke kunne få kendskab til de spørgsmål, som Kommissionen havde stillet, men at sagsøgeren kunne få mulighed herfor, såfremt Kommissionen påtænkte at forkaste ansøgningen.

34 Ved skrivelse af 13. juni 2001 anmodede Kommissionen de nederlandske myndigheder om at fremsende FIOD-rapporten. Den 5. juli 2001 underrettede de nederlandske myndigheder sagsøgeren om denne yderligere anmodning om supplerende oplysninger og om den nye forlængelse af fristen. Ved skrivelse af 23. juli 2001, registreret den 2. august 2001, fremsendte de nederlandske myndigheder FIOD-rapporten til Kommissionen.

35 Ved skrivelse af 21. september 2001 meddelte Kommissionen sagsøgeren, at den påtænkte at forkaste ansøgningen om fritagelse, idet den nærmere redegjorde for sine indvendinger mod denne. Kommissionen oplyste sagsøgeren om, at denne i en periode på en måned havde mulighed for at få aktindsigt i de ikke-fortrolige dele af sagens akter, dvs. ansøgningen om fritagelse af 22. maj 2000 og bilagene hertil, således som de var blevet fremlagt af de nederlandske myndigheder samt en kopi af FIOD-rapporten.

36 Den 3. oktober 2001 kontaktede sagsøgeren telefonisk Kommissionen og anmodede om aktindsigt i alle sagens akter. Sagsøgeren fremsatte herefter ligeledes denne anmodning for de nederlandske myndigheder, som ved skrivelse af 11. oktober 2001 fremsendte FIOD-rapporten, deres besvarelse af Kommissionens første anmodning om oplysninger af 27. oktober 2000 samt Kommissionens anden anmodning om oplysninger af 13. juni 2001 og deres besvarelse af sidstnævnte. Den 12. oktober 2001 fremsendte Kommissionen som svar på en ny anmodning — fremsat samme dato af sagsøgeren — en fuldstændig fortegnelse over de dokumenter, som den rådede over.

37 Ved skrivelse af 17. oktober 2001 til Kommissionen, som den modtog samme dag, fremsatte sagsøgeren sine bemærkninger til de indvendinger, Kommissionen havde fremført.

38 Den 9. november 2001 hørte Kommissionen en ekspertgruppe sammensat af repræsentanter for alle medlemsstaterne, nedsat inden for rammerne af Told-kodeksudvalget, efter anmodning fra de nederlandske myndigheder.

39 Den 16. november 2001 vedtog Kommissionen beslutning REM 09/00, hvori den fastslog, at fritagelse for importafgift ikke var berettiget (herefter »den anfægtede beslutning«). Den 14. december 2001 meddelte de nederlandske myndigheder sagsøgeren, at ansøgningen om fritagelse var blevet forkastet.

Sagen for Retten og parternes påstande

40 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 22. februar 2002 har sagsøgeren anlagt nærværende sag.

41 På grundlag af den refererende dommers rapport har Retten (Første Afdeling) besluttet at indlede den mundtlige forhandling. Som led i foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse har Retten anmodet Kommissionen om at fremlægge visse dokumenter og har anmodet parterne om skriftligt at besvare visse spørgsmål. Parterne har efterkommet disse anmodninger inden for den fastsatte frist.

42 I sit skriftlige indlæg har sagsøgeren foreslået at fremlægge detaljerede beviser til støtte for sine anbringender. Sagsøgeren har bl.a. foreslået Retten at afhøre tjenestemænd i det nederlandske toldvæsen som vidner.

43 Parterne har afgivet mundtlige indlæg og besvaret spørgsmål fra Retten i det offentlige retsmøde den 1. marts 2005.

44 Sagsøgeren har nedlagt følgende påstande:

— Den anfægtede beslutning annulleres.

— Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger.

45 Kommissionen har nedlagt følgende påstande:

— Frifindelse.

— Sagsøgeren tilpligtes at betale sagens omkostninger.

Retlige bemærkninger

46 Sagsøgeren har til støtte for sit søgsmål for det første fremsat et anbringende om tilsidesættelse af proceduren for fritagelse for importafgift og af retssikkerhedsprincippet. For det andet har sagsøgeren fremsat et anbringende om, at der ikke foreligger åbenbar forsømmelighed som omhandlet i toldkodeksens artikel 239 og gennemførelsesforordningens artikel 905, og for det tredje et anbringende om tilsidesættelse af proportionalitetsprincippet. Under retsmødet har sagsøgeren gjort et fjerde anbringende gældende, hvorefter den toldskyld, som den ansøgning om fritagelse, der blev forkastet ved den anfægtede beslutning, vedrørte, ikke er opstået.

Om det første anbringende vedrørende tilsidesættelse af proceduren for fritagelse for importafgift og af retssikkerhedsprincippet

47 Sagsøgeren har gjort gældende, at Kommissionen i medfør af gennemførelsesforordningens artikel 907 skal træffe beslutning inden udløbet af en frist på ni måneder regnet fra datoen for modtagelsen af sagens akter fra de nationale myndigheder, og at denne frist kun kan forlænges, såfremt Kommissionen anmoder de nationale myndigheder om supplerende oplysninger og underretter ansøgeren om sine indvendinger.

48 Sagsøgeren har gjort gældende, at denne frist ikke er blevet overholdt i den foreliggende sag. Sagsøgeren har således anfægtet gyldigheden af de forlængelser af fristen, der er sket i denne sag. Således har sagsøgeren for det første anført, at Kommissionen har undladt at oplyse sagsøgeren om forlængelsen af fristen og derved tilsidesat retssikkerhedsprincippet. For det andet har Kommissionen ikke givet sagsøgeren mulighed for i tide at få kendskab til anmodningerne om supplerende oplysninger og besvarelserne heraf. For det tredje har Kommissionen givet sagsøgeren for sen adgang til aktindsigt i sagsakterne. For det fjerde var de perioder, der forløb mellem de nederlandske myndigheders besvarelser og Kommissionens modtagelse af disse, urimeligt lange, og for det femte var disse myndigheders sene fremsendelse af FIOD-rapporten ubegrundet. Sagsøgeren har for det sjette fremsat et anbringende om forsinkelse i behandlingen af ansøgningen om fritagelse.

49 Kommissionen har gjort gældende, at den har iagttaget den frist på ni måneder, der er fastsat i gennemførelsesforordningens artikel 907, og at den administrative procedure ikke var behæftet med nogen fejl.

1. Om klagepunktet vedrørende manglende meddelelse af forlængelsen af fristen og tilsidesættelse af retssikkerhedsprincippet

— Parternes argumenter

50 Sagsøgeren har gjort gældende, at Kommissionen undlod at underrette den i tide om fremsættelsen af to anmodninger om supplerende oplysninger til de nederlandske myndigheder og således om forlængelsen af fristen for vedtagelsen af beslutningen.

51 Sagsøgeren har gjort gældende, at fristen for vedtagelse af beslutningen i det væsentlige har til formål at sikre interesser og rettigheder for den part, der ansøger om fritagelse, og fristen kan alene stilles i bero, såfremt den berørte øjeblikkeligt informeres herom og om den omstændighed, der begrunder dette skridt. Sagsøgeren har anført, at fristen på ni måneder, der på klar og præcis måde er fastsat i gennemførelsesforordningens artikel 907, stk. 2, har til formål at sikre den retlige stilling for den part, der ansøger om fritagelsen, og har gjort gældende, at da den ikke havde fået oplysning om en gyldig forlængelse, kunne den efter udløbet af nævnte frist have sikkerhed for, at fritagelsen var godkendt. Sagsøgeren har tilføjet, at da den ikke havde modtaget nogen meddelelse fra Kommissionen inden for denne frist, antog den, at Kommissionen havde afstået fra at træffe en beslutning. Den efterfølgende vedtagelse af den anfægtede beslutning indebærer således en tilsidesættelse af retssikkerhedsprincippet, som skal sikre forudsigelighed i forbindelse med de situationer og retsforhold, der henhører under fællesskabsretten (Domstolens dom af 15.2.1996, sag C-63/93, Duff m.fl., Sml. I, s. 569, præmis 20).

52 Kommissionen har anført, at gennemførelsesforordningens artikel 905 ff. på klar måde bestemmer, at proceduren for fritagelse kan forlænges af billighedsgrunde, og har gjort gældende, at der i nævnte forordning ikke er nogen bestemmelse, der forpligter Kommissionen til at meddele den part, der ansøger om fritagelse, om anmodninger om supplerende oplysninger vedrørende denne og således om

forlængelse af fristen. Gennemførelsesforordningens artikel 907 giver således ikke den pågældende nogen sikkerhed for, at der træffes en beslutning inden for de ni måneder, der følger modtagelsen af sagens akter. Følgelig kunne sagsøgeren ikke støtte sig på manglende information i ni måneder fra de nederlandske myndigheder eller Kommissionen og på dette grundlag konkludere, at fristen var udløbet, og at ansøgningen om fritagelse i medfør af gennemførelsesforordningens artikel 909 var blevet imødekommet.

— Rettens bemærkninger

53 Det følger af fast retspraksis, at retssikkerhedsprincippet kræver, at retsreglerne skal være klare og præcise, og det skal sikre forudsigelighed i forbindelse med de situationer og retsforhold, der henhører under fællesskabsretten (jf. dommen i sagen Duff m.fl., præmis 20, og Rettens dom af 21.10.1997, sag T-229/94, Deutsche Bahn mod Kommissionen, Sml. II, s. 1689, præmis 113).

54 Gennemførelsesforordningens artikel 907, stk. 2, bestemmer, at Kommissionen skal træffe afgørelse inden for en frist på ni måneder regnet fra modtagelsen af sagens akter vedrørende ansøgningen om fritagelse. Denne bestemmelse forskriver imidlertid også, at når Kommissionen har været nødt til at anmode medlemsstaten om supplerende oplysninger for at kunne træffe afgørelse, forlænges fristen på ni måneder med den periode, der forløber mellem datoen for Kommissionens fremsendelse af denne anmodning og datoen for Kommissionens modtagelse af de nationale myndigheders besvarelse.

55 Det følger utvetydigt af nævnte artikel 907, at den frist, som Kommissionen råder over med henblik på vedtagelsen af en beslutning, kan forlænges. Sagsøgeren kunne således ikke være uvidende om, at proceduren kunne stilles i bero. Det følger endvidere hverken af toldkodeksen eller af gennemførelsesforordningen, at den berørte part øjeblikkeligt skal informeres om Kommissionens fremsættelse af anmodninger om supplerende oplysninger fra de nationale myndigheder. En sådan

forpligtelse følger navnlig ikke af gennemførelsesforordningens artikel 905, stk. 2, eller artikel 906a (jf. præmis 61 og 62 nedenfor). Det følger heraf, at sagsøgeren ikke på grundlag af den omstændighed alene, at fristen på ni måneder var udløbet, med sikkerhed kunne vide, at ansøgningen om fritagelse var blevet godkendt, selv om sagsøgeren ikke havde fået oplysning om forlængelsen af nævnte frist. Endelig bemærkes, at Kommissionen under alle omstændigheder efter modtagelsen af sagsøgerens skrivelse af 3. april 2004 øjeblikkeligt meddelte denne, at fristen var stillet i bero ved skrivelse af 4. april 2004.

56 Dette klagepunkt må derfor forkastes.

Om klagepunktet, hvorefter anmodningerne om supplerende oplysninger ikke blev fremsendt i tide

— Parternes argumenter

57 Sagsøgeren har gjort gældende, at Kommissionen har undladt at give den mulighed for at få kendskab til anmodningerne om supplerende oplysninger fra de nationale myndigheder og besvarelserne heraf. Således fik sagsøgeren først meddelelse om anmodningen af 27. oktober 2000 den 4. april 2001 efter den skrivelse, som den fremsendte til Kommissionen den 3. april 2001. På samme måde var det først den 5. juli 2001, at sagsøgeren af de nederlandske myndigheder blev informeret om, at Kommissionen den 13. juni 2001 havde anmodet om nye oplysninger. Endvidere gav Kommissionen først sagsøgeren aktindsigt i indholdet af disse anmodninger om oplysninger og de nederlandske myndigheders besvarelse heraf den 11. oktober 2001.

58 Sagsøgeren har gjort gældende, at det fremgår af gennemførelsesforordningens artikel 905, stk. 2, og artikel 906a samt af kontradiktionsprincippet, at ansøgeren skal have oplysninger om procedurens status på ethvert tidspunkt, og at den skal have aktindsigt i indholdet af de akter, der udveksles mellem Kommissionen og de nationale myndigheder, i det øjeblik, anmodningerne om oplysninger og besvarelserne heraf blev fremsat.

59 Adgangen til i rette tid at få aktindsigt i sagens akter kan således ikke begrænses til de trin, hvor de nationale myndigheder forbereder sagens akter, og hvor Kommissionen fremsender sin indledningsvise negative stillingtagen til fritagelsen. Hvis sagsøgeren for det første kun kunne fremsætte sine bemærkninger til de sagsakter, der først fremsendes til Kommissionen, ville dens rettigheder afhænge af, om de sagsakter, som de nationale myndigheder fremsender, er fuldstændige, hvilket indebærer en risiko for misbrug fra myndighedernes side, eventuelt med Kommissionens samtykke. Sagsøgeren har i denne forbindelse præciseret, at de sagsakter, som de nederlandske myndigheder fremsendte til Kommissionen, var ufuldstændige, fordi Kommissionen ved to lejligheder var nødt til at anmode om supplerende oplysninger. For det andet har sagsøgeren gjort gældende, at det ikke er tilstrækkeligt, at den kunne fremsætte sine bemærkninger til sagsakterne, eftersom Kommissionen allerede havde truffet en foreløbig afgørelse vedrørende ansøgningen om fritagelse, og at sagsøgerens rettigheder kun havde kunnet anses for at være blevet iagttaget, hvis den havde haft adgang til at fremsætte sine bemærkninger i tide.

60 Kommissionen har gjort gældende, at selv om den har pligt til at sikre, at den berørte kan udøve sin ret til kontradiktion, inden den træffer en afgørelse, har Kommissionen på ingen måde pligt til at holde den berørte person løbende underrettet om alle de etaper, der går forud for vedtagelsen af beslutningen. Kommissionen har imidlertid anført, at den — således som det er tilfældet i den foreliggende sag — oplyser om status i behandlingen af en ansøgning om fritagelse, når ansøgeren anmoder herom.

— Rettens bemærkninger

61 Gennemførelsesforordningens artikel 905, stk. 2, første afsnit, bestemmer, at de sagsakter, der fremsendes til Kommissionen af de nationale myndigheder, skal indeholde alle de oplysninger, der er nødvendige for en fyldestgørende behandling af den forelagte sag, og bl.a. skal omfatte en erklæring, underskrevet af den person, der ansøger om godtgørelse eller fritagelse, og hvori ansøgeren attesterer, at han har kunnet gøre sig bekendt med sagsakterne, og enten giver udtryk for, at han ikke har noget at tilføje, eller påpeger alle yderligere forhold, som det forekommer ham vigtigt at få med. Denne mekanisme gør det muligt for den erhvervsdrivende, der ansøger om en fritagelse, og som ikke nødvendigvis har deltaget i de nationale myndigheders forberedelse af sagsakterne, effektivt at gøre sin ret til at blive hørt gældende i første etape af den administrative procedure, som gennemføres på nationalt plan (Rettens dom af 18.1.2000, sag T-290/97, Mehibas Dordtselaan mod Kommissionen, Sml. II, s. 15, præmis 44). Denne bestemmelse kan ikke begrunde en pligt til at informere den berørte person og til øjeblikkeligt at oplyse ham om de anmodninger om oplysninger, som Kommissioner retter til de nationale myndigheder under procedurens anden etape, der gennemføres i Kommissionen. I denne forbindelse skal det bemærkes, i modsætning til det, som sagsøgeren har gjort gældende, at den omstændighed, at Kommissionen finder det nødvendigt at anmode om oplysninger, ikke indebærer, at sagsakterne er ufuldstændige, men blot, at den finder det passende, at der fremlægges supplerende oplysninger for — således som det fremgår af gennemførelsesforordningens artikel 905, stk. 2, tredje afsnit — at kunne træffe beslutning om sagen med fuldt kendskab til omstændighederne.

62 Gennemførelsesforordningens artikel 906a bestemmer for sin del, at når Kommissionen påtænker at træffe en beslutning, der ikke er gunstig for den part, som har anmodet om godtgørelse eller fritagelse, underretter den når som helst under proceduren skriftligt denne part om sine indvendinger samt om alle de dokumenter, hvorpå disse indvendinger er baseret. Således som det fremgår af ordlyden af denne bestemmelse, opstår denne informations- og underretningspligt først i det øjeblik, Kommissionen, efter vurdering af ansøgningen om fritagelse, er nået til en foreløbig negativ konklusion. Det følger derfor ikke af denne bestemmelse, at Kommissionen har pligt til at holde parten løbende underrettet om procedurens forløb.

63 Det må derfor fastslås, at toldbestemmelserne ikke forskriver, at parten skal have øjeblikkelig underretning om fremsendelsen af Kommissionens anmodninger om supplerende oplysninger til de nationale myndigheder eller om besvarelsen heraf, og heller ikke, at parten skal have øjeblikkelig underretning om indholdet af disse udvekslinger.

64 Det bemærkes videre, at sagsøgeren i den foreliggende sag har fået tilstrækkelig oplysninger under proceduren om disse anmodninger om supplerende oplysninger og har haft mulighed for effektivt at tilkendegive sine synspunkter. Hvad angår den første anmodning om oplysninger dateret den 27. oktober 2000 fik sagsøgeren således kendskab til den den 4. april 2001. Besvarelsen fra de nederlandske myndigheder blev fremsendt til Kommissionen den 23. april 2001. Hvad angår den anden anmodning, dateret den 13. juni 2001, blev sagsøgeren underrettet herom den 5. juli 2001. De nederlandske myndigheder fremsendte deres besvarelse den 23. juli 2001. Sagsøgeren har haft kendskab til indholdet af disse anmodninger og besvarelserne heraf, der blev givet den 11. oktober 2001, og har taget stilling til Kommissionens indvendinger den 17. oktober 2001 før vedtagelsen af den anfægtede beslutning den 16. november 2001.

65 Dette klagepunkt må derfor forkastes.

3. Om klagepunkterne vedrørende for sen og ufuldstændig aktindsigt i sagsakterne

— Parternes argumenter

66 Sagsøgeren har anført, at Kommissionen ved i sin skrivelse af 21. september 2001 at meddele sine indvendinger mod fritagelsen ikke fysisk har fremsendt alle de

dokumenter, som disse indvendinger hvilede på. Denne undladelse af at fremsende disse dokumenter indebærer en tilsidesættelse af gennemførelsesforordningens artikel 906a. Sagsøgeren har gjort gældende, at fristen for at vedtage en beslutning således ikke blev stillet i bero, eftersom sagsøgeren ikke var i stand til fuldt ud at håndhæve retten til kontradiktion. Sagsøgeren har endelig gjort gældende, at den omstændighed, at de nederlandske myndigheder den 11. oktober 2001 fremsendte en del af deres korrespondance med Kommissionen, ikke var tilstrækkeligt til i den foreliggende sag at sikre iagttagelsen af retten til kontradiktion. Sagsøgeren har nærmere anført, at de nederlandske myndigheder ved den lejlighed ikke fremsendte Kommissionens første anmodning om supplerende oplysninger af 27. oktober 2000.

67 Subsidiært har sagsøgeren gjort gældende, at selv om Kommissionen ikke havde pligt til fysisk at fremsende sagens akter, havde sagsøgeren selv og under alle omstændigheder ret til at få aktindsigt i alle de dokumenter, der var indeholdt heri, herunder de dokumenter, som Kommissionen ikke fandt relevante. Kommissionen gav imidlertid først sagsøgeren fuld aktindsigt i sagsakterne den 12. oktober 2001, fra hvilken dato sagsøgeren har kunnet få kendskab til fortegnelsen over alle de dokumenter, som den kunne kræve aktindsigt i.

68 Sagsøgeren har ligeledes gjort gældende, således som det fremgår af den skrivelse, som de nederlandske myndigheder fremsendte til selskabet den 23. april 2001, at Kommissionen mundtligt havde stillet spørgsmål til myndighederne vedrørende den omhandlede ansøgning under et møde i Toldkodeksudvalget den 20. september 2000. Visse af disse spørgsmål og besvarelserne heraf blev imidlertid ikke nedskrevet, således at sagsøgeren hverken har kunnet få kendskab til dem eller fremsætte sine bemærkninger hertil. Under retsmødet har sagsøgeren gjort gældende, at Kommissionen ligeledes har tilsidesat kontradiktionsprincippet ved ikke at give selskabet mulighed for at fremsætte sine bemærkninger under mødet i ekspertgruppen sammensat af repræsentanter for alle medlemsstaterne samlet den 9. november 2001 inden for rammerne af Toldkodeksudvalget med henblik på behandlingen af ansøgningen om fritagelse, idet Kommissionen ikke har givet sagsøgeren oplysning om indholdet af diskussionen og ikke har meddelt sagsøgeren den indstilling, som udvalget vedtog, eller protokollatet fra mødet.

69 Endelig har sagsøgeren gjort gældende, at de nederlandske myndigheder ikke uden dens tilladelse kunne fremlægge notater udarbejdet inden for rammerne af en strafferetlig undersøgelse, fordi det er i strid med princippet om retsforhandlingernes rette forløb.

70 Kommissionen har anført, at alle de omstændigheder, der lå til grund for dens beslutning om nægtelse af fritagelse, allerede fremgik af sagsakterne, som den modtog fra den nederlandske administration den 22. maj 2000, og som sagsøgeren fik aktindsigt i. Sagsøgeren havde endvidere mulighed for at få kendskab til alle sagsakterne fra den 21. september 2001, men sagsøgerens advokat ønskede imidlertid ikke at tage denne mulighed i betragtning, før der forelå en udtømmende fortegnelse over de dokumenter, der var indeholdt i sagsakterne. Kommissionen har anført, at en sådan anmodning er usædvanlig og ikke hviler på nogen bestemmelse i fællesskabstoldreglerne, idet gennemførelsesforordningens artikel 906a alene forpligter Kommissionen til at give parten aktindsigt i de dokumenter, som den har lagt til grund for sine indvendinger. Princippet om retten til kontradiktion indebærer blot, at den berørte skal have mulighed for at gøre sine synspunkter gældende i relation til de faktorer, som Kommissionen har baseret sin afgørelse af ansøgningen om fritagelse på til skade for den pågældende. Princippet stiller ikke krav om, at Kommissionen af egen drift skal give aktindsigt i alle dokumenter, der eventuelt måtte have relation til den konkrete sag. Det påhviler således den berørte part at anmode om aktindsigt i de dokumenter, som han finder nødvendige, og institutionerne har ikke pligt til uden videre at give aktindsigt i alle dokumenter, der måtte vedrøre forhold angående en sag (Rettens dom af 11.7.2002, sag T-205/99, Hyper mod Kommissionen, Sml. II, s. 3141, præmis 63 og 64).

— Rettens bemærkninger

71 Hvad angår sagsøgerens klagepunkt, hvorefter Kommissionen i forbindelse med fremsendelsen af sine indvendinger mod ansøgningen om fritagelse ikke fysisk fremsendte de dokumenter til sagsøgeren, der lå til grund for disse indvendinger, og

begrænsede sig til at gøre opmærksom på eksistensen af de dokumenter, som sagsøgeren kunne få aktindsigt i, skal Retten bemærke, at gennemførelsesforordningens artikel 906a blot indebærer en pligt for Kommissionen til at meddele den part, der ansøger om fritagelse, hvilke dokumenter der ligger til grund for dens indvendinger. Retten finder, at Kommissionen i tilstrækkelig grad har opfyldt denne forpligtelse ved at stille sagsakterne til disposition for sagsøgeren (jf. analogt, Rettens dom af 29.6.1995, sag T-36/91, ICI mod Kommissionen, Sml. II, s. 1847, præmis 99).

72 Hvad angår spørgsmålet om, hvilke dokumenter blandt sagsakterne parten skal have aktindsigt i, kan Retten ikke tiltræde Kommissionens opfattelse, hvorefter den på eget initiativ blot skal oplyse om, hvilke dokumenter den har lagt til grund for sine indvendinger. Selv om gennemførelsesforordningens artikel 906a kun kræver, at Kommissionen oplyser om, hvilke dokumenter der ligger til grund for dens indvendinger, forholder det sig ikke desto mindre således, at princippet om retten til kontradiktion udvider udstrækningen af de forpligtelser, som denne bestemmelse pålægger Kommissionen. I medfør af dette princip tilkommer det ikke Kommissionen ensidigt at afgøre, hvilke dokumenter der er nyttige for den berørte part med henblik på fritagelsesproceduren. De administrative sagsakter kan omfatte dokumenter, der indeholder oplysninger til støtte for en fritagelse, og som kan anvendes af den berørte til støtte for sit krav, selv om Kommissionen ikke har brugt disse oplysninger. Den part, der ansøger om fritagelse, bør således have aktindsigt i alle ikke-fortrolige dokumenter i sagsakterne, herunder de dokumenter, der ikke har været lagt til grund for Kommissionens indvendinger (jf. i denne retning Rettens dom af 19.2.1998, sag T-42/96, Eyckeler & Malt mod Kommissionen, Sml. II, s. 401, præmis 81, og af 17.9.1998, sag T-50/96, Primex Produkte Import-Export m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 3773, præmis 64).

73 Retten bemærker, at på området for konkurrenceretten følger det af fast retspraksis, at Kommissionen har pligt til at give aktindsigt i alle de dokumenter, der er indsamlet ved undersøgelsen, uanset om de er til skade eller til gunst for virksomhederne (Rettens dom af 19.5.1999, sag T-175/95, BASF mod Kommissionen, Sml. II, s. 1581, præmis 45), selv om den berørte part ikke udtrykkeligt har anmodet herom (Rettens dom af 30.9.2003, forenede sager T-191/98 og T-212/98 —

T-214/98, Atlantic Container Line m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 3275, præmis 335-340). Denne retspraksis kan overføres på den foreliggende sag (dommen i sagen Eyckeler & Malt mod Kommissionen, præmis 80, og i sagen Primex Produkte Import-Export m.fl. mod Kommissionen, præmis 63). Denne pligt er ligeledes i overensstemmelse med udviklingen i retspraksis vedrørende en billighedsklausul på toldområdet, som har til formål fuldt ud at sikre den kontradiktoriske karakter af proceduren med henblik på fritagelse eller godtgørelse af import- eller eksportafgifter ved i højere grad at sikre iagttagelse af retten til kontradiktion. Endelig bemærkes, at det følger af gennemførelsesforordningens artikel 906a, at den part, der ansøger om fritagelse, kun har en måned til at skriftligt at fremsætte sine bemærkninger til Kommissionens indvendinger. Hvis der således stilles krav om, at denne part skulle fremsætte en udtrykkelig anmodning om aktindsigt i samtlige dokumenter indeholdt i sagsakterne, ville det nødvendigvis indebære en risiko for, at denne frist, som ansøgeren råder over for at forberede og fremsætte sine bemærkninger, ville blive forkortet betragteligt.

74 Følgelig må det fastslås, at Kommissionen på tidspunktet for fremsendelsen af sine indvendinger skal give ansøgeren mulighed for at vurdere alle de dokumenter, der kan være relevante til støtte for ansøgningen om fritagelse eller godtgørelse, og Kommissionen skal til brug herfor mindst forsyne ansøgeren med en udtømmende fortegnelse over de ikke-fortrolige dokumenter, der er indeholdt i sagsakterne, der indeholder tilstrækkeligt præcise oplysninger til at gøre det muligt for ansøgeren at afgøre, på fuldt oplyst grundlag, om de beskrevne dokumenter kan være nyttige for ham.

75 Hvad angår sagsøgerens klagepunkt om den sene og ufuldstændige aktindsigt i sagsakterne bemærkes, at Kommissionen ved skrivelse af 21. september 2001 i forbindelse med meddelelsen af sine indvendinger oplyste sagsøgeren om, at selskabet kunne få adgang til ansøgningen om fritagelse og bilagene hertil, således som de var blevet fremlagt af de nederlandske myndigheder samt en kopi af FIOD-rapporten. Den 3. oktober 2001 anmodede sagsøgeren om aktindsigt i alle sagsakterne. Den 12. oktober 2001 fremsendte Kommissionen en fuldstændig fortegnelse til sagsøgeren over de dokumenter, den var i besiddelse af.

76 Selv om Kommissionen ikke med det samme i forbindelse med fremsendelsen af meddelelsen om dens indvendinger oplyste sagsøgeren om alle dokumenter i

sagsakterne, skal det under hensyn til de faktiske omstændigheder i sagen fastslås, at denne undladelse ikke har grebet negativt ind i retten til kontradiktion. Det fremgår således af sagens akter, hvilket sagsøgeren også har erkendt under retsmødet, at sagsøgeren den 21. september 2001 allerede havde kendskab til eksistensen af alle de dokumenter, der var indeholdt i Kommissionens administrative sagsakter, og at sagsøgeren også havde kendskab til indholdet af alle disse dokumenter på nær fire, nemlig de to anmodninger om oplysninger, som Kommissionen havde fremsendt til de nederlandske myndigheder, og deres besvarelser heraf. Sagsøgeren kunne således anmode om aktindsigt i sidstnævnte dokumenter fra den 21. september 2001. Ved skrivelse af 11. oktober 2001 fra de nederlandske myndigheder modtog sagsøgeren endvidere Kommissionens anden anmodning om oplysninger dateret den 13. juni 2001, de nederlandske myndigheders svar af 23. april 2001 på den første anmodning om oplysninger, som ligeledes indeholdt en fuldstændig gengivelse af Kommissionens spørgsmål af 27. oktober 2000, og besvarelsen fra disse myndigheder af 23. juli 2001 på den anden anmodning om oplysninger, der omfattede FIOD-rapporten.

77 Under retsmødet har sagsøgeren imidlertid gjort gældende, at selskabet ikke havde kendskab til indholdet af to dokumenter, der også vedrørte denne procedure: en skrivelse fra Kommissionen til de nederlandske myndigheder, hvorved disse blev informeret om, at den ansøgning, som de havde indgivet den 8. februar 1999, ikke kunne antages til realitetsbehandling, samt indstillingen eller protokollatet fra Ekspertudvalget sammensat af repræsentanter fra alle medlemsstaterne forsamlet inden for rammerne af Toldkodeksudvalget, der blev hørt den 9. november 2001 af Kommissionen efter anmodning fra de nederlandske myndigheder den 22. maj 2000.

78 Hvad for det første angår Kommissionens skrivelse til de nederlandske myndigheder skal det bemærkes, at denne skrivelse havde til formål at oplyse sidstnævnte om, at den ansøgning om fritagelse, som de havde indgivet den 8. februar 1999, ikke kunne antages til realitetsbehandling, idet sagsøgeren ikke havde haft mulighed for først at få fuld aktindsigt i sagsakterne udarbejdet af disse myndigheder. Det skal fastslås, at Kommissionen den 10. maj 1999 selv havde oplyst sagsøgeren om, at den havde til hensigt at fastslå, at denne ansøgning om fritagelse ikke kunne antages til realitetsbehandling af denne grund.

79 Hvad for det andet angår arbejdet i ekspertgruppen sammensat af repræsentanter for alle medlemsstaterne forsamlet inden for rammerne af Toldkodeksudvalget, der blev hørt af Kommissionen den 9. november 2001, må sagsøgerens argument, hvorefter Kommissionen har tilsidesat retten til kontradiktion ved ikke at give sagsøgeren mulighed for at fremsætte bemærkninger under dette møde og ved ikke at have oplyst sagsøgeren om indholdet og resultatet heraf, forkastes. Gennemførelsesforordningen indeholder nemlig ikke bestemmelse om, at den part, der ansøger om fritagelse, skal deltage i Toldkodeksudvalgets arbejde, og heller ikke om en pligt til at oplyse parten om udvalgets indstilling. Det skal ligeledes fastslås, at høring af denne gruppe udgør den sidste etape i fritagelsesproceduren inden Kommissionens vedtagelse af dens endelige beslutning. Denne høring skal ske, efter at den part, der ansøger om fritagelse, har haft mulighed for aktindsigt og for at fremsætte sine bemærkninger, eftersom udvalget afgiver sin indstilling på grundlag af de klagepunkter og de sagsakter, som ansøgeren allerede har kendskab til. På samme måde skal det vedrørende sagsøgerens andet klagepunkt, hvorefter den ikke havde mulighed for at få kendskab til visse udvekslinger af mundtlige oplysninger mellem Kommissionen og de nederlandske myndigheder i forbindelse med et tidligere møde i Toldkodeksudvalget den 20. september 2000, fastlås, at dette argument heller ikke kan tiltrædes. Der er nemlig intet i den anfægtede beslutning, der gør det muligt at konkludere, at Kommissionen baserede sin beslutning om, at fritagelse ikke var berettiget, på forhold, der ikke fremgår af de administrative sagsakter.

80 Det følger heraf, at Kommissionen ikke har tilsidesat sagsøgerens ret til aktindsigt i sagsakterne.

81 Endelig hvad angår klagepunktet om fremsendelse af FIOD-rapporten til Kommissionen uden sagsøgerens forudgående samtykke er det tilstrækkeligt at konstatere, at det var sagsøgeren selv, der — i forbindelse med undersøgelsen af sagsakterne forberedt af de nederlandske myndigheder — i sin skrivelse af 2. maj 2000 til disse myndigheder klagede over, at sagsakterne indeholdt meget selektive citater fra rapporten, til trods for, at der i denne rapport var en ganske lang række forhold, der talte til sagsøgerens fordel, og fandt det bydende nødvendigt at supplere sagsakterne med dokumenter, der var en del af FIOD-rapporten. Desuden skal det bemærkes, at de nationale myndigheder skal fremsende alle de dokumenter, der er relevante med henblik på stillingtagen til ansøgningen om fritagelse, til Kommissionen uden at være forpligtede til at anmode den berørte part om forudgående tilladelse hertil.

82 Dette klagepunkt må derfor forkastes.

Om klagepunktet vedrørende en forsinkelse i modtagelsen af de nederlandske myndigheders besvarelser

— Parternes argumenter

83 Sagsøgeren har gjort gældende, at det fremgår af den anfægtede beslutning, at de nederlandske myndigheders besvarelser af Kommissionens anmodninger om oplysninger, der blev sendt den 23. april og den 23. juli 2001, først blev modtaget af Kommissionen henholdsvis den 4. maj og den 2. august 2001, dvs. mere end halvanden uge senere. Sagsøgeren har anført, at denne forsinkelse er urimelig og lidet troværdig under hensyn til de sædvanlige frister for postforsendelse til Belgien, som det nederlandske postvæsen har oplyst, som er fire til seks hverdage for almindelig post og to til tre hverdage for prioriterede forsendelser. Endvidere er den dato, der skal lægges til grund, datoen for Kommissionens modtagelse af posten og ikke afsendelsesdatoen. Eftersom sagsøgeren ikke har noget middel til kontrol af den faktiske modtagelsesdato, påhviler det Kommissionen at bevise det. Såfremt et sådant bevis ikke fremlægges, skal den længste forsendelsestid ifølge det nederlandske postvæsens oplysninger, dvs. seks hverdage, lægges til grund. Følgelig var det med urette, at fristen på ni måneder blev forlænget til den 4. maj og til den 2. august 2001.

84 Kommissionen har gjort gældende, at forlængelsen af fristen ophører den dag, hvor oplysningerne faktisk er modtaget, og ikke på en teoretisk dato, hvor Kommissionen burde have modtaget korrespondancen.

— Rettens bemærkninger

85 Gennemførelsesforordningens artikel 907 bestemmer, at når Kommissionen anmoder de nationale myndigheder om supplerende oplysninger, forlænges den frist, som den råder over for at tage stilling til ansøgningen om fritagelse, til dens modtagelse heraf. Som Kommissionen med rette har gjort gældende, er den dato, der skal lægges til grund, således datoen for den faktiske modtagelse af dokumenter. Det fremgår af gennemgangen af de to omhandlede skrivelser, at de blev modtaget af Kommissionens tjenestegrene henholdsvis den 4. maj og den 2. august 2001. Derimod er de datoer, som sagsøgeren har gjort gældende, og som er beregnet på grundlag af de postforsendelsesfrister, som det nederlandske postvæsen rent informationsmæssigt har oplyst om, helt uden relevans.

86 Dette klagepunkt må derfor forkastes.

5. Om klagepunktet vedrørende de nederlandske myndigheders forsinkede fremsendelse af FIOD-rapporten

— Parternes argumenter

87 Sagsøgeren har anført, at de nederlandske myndigheder var mere end fem uger, dvs. fra den 13. juni til den 23. juli 2001, om at sende FIOD-rapporten, som Kommissionen havde anmodet om. En simpel anmodning om fremsendelse af et klart identificeret dokument burde imidlertid ikke kræve mere end to uger at besvare. Fristen på ni måneder kan kun forlænges under ekstraordinære omstændigheder, som skal fortolkes strengt. Således kan sommerferieperioden ikke begrunde en sådan forsinkelse. På samme måde gælder det under hensyn til den

omstændighed, at fritagelsesproceduren i det hele er reguleret i fællesskabsretten, samt under hensyn til Kommissionens rolle heri, at sidstnævnte fuldt ud hæfter for de nationale myndigheders forsinkelser, og Retten har kompetence til at tage stilling til klagepunkter vedrørende disse myndigheders handlinger. Sagsøgeren har følgelig gjort gældende, at fristen på ni måneder kun skulle forlænges med 15 dage.

88 Kommissionen har anført, at svarperioden på fem uger var noget lang, men ikke urimelig. Den har ligeledes gjort gældende, at gennemførelsesforordningen ikke indeholder nogen bestemmelse, der specificerer den frist, som de nationale myndigheder råder over med henblik på at fremlægge de supplerende oplysninger for Kommissionen.

— Rettens bemærkninger

89 Det bemærkes, at selv om gennemførelsesforordningens artikel 906a og 907 fastsætter en frist for den berørte part for at fremsætte sine bemærkninger til Kommissionens indvendinger, findes der ingen tilsvarende frist for de nationale myndigheders fremsendelse af de oplysninger, som Kommissionen har anmodet om. På samme måde kan de påståede forsinkelser, som udelukkende skyldes de nationale myndigheders handlinger eller udeladelser, ikke tilregnes Kommissionen, bortset fra under ganske ekstraordinære omstændigheder, bl.a. hvis den ikke reagerer med en vis agtpågivenhed over for nationale myndigheders manglende handlinger over en lang periode. Under alle omstændigheder vurderer Retten, at perioden for fremsendelse på fem uger i den foreliggende sag ikke var overdrevent lang, bl.a. under hensyn til den omstændighed, at Kommissionens anmodning blev fremsat i sommerferieperioden.

90 Dette klagepunkt må derfor forkastes.

6. Om klagepunktet, hvorefter behandlingen af ansøgningen om fritagelse skal have været urimeligt langvarig

— Parternes argumenter

91 Sagsøgeren har gjort gældende, at behandlingen af ansøgningen om fritagelse var alt for langvarig, nemlig næsten fire år, og at denne anseelige varighed i det hele skyldes de kompetente myndigheder. Sagsøgeren har henvist til, at selskabet den 15. december 1997 indgav sin ansøgning til de nederlandske myndigheder. Den 15. maj 1998 blev sagsøgeren oplyst om, at myndighederne ville forelægge ansøgningen for Kommissionen og havde anmodet sagsøgeren om at underskrive en overensstemmelseserklæring. Da sagsøgeren imidlertid ikke havde fået kendskab til sagsakterne i deres helhed, nægtede selskabet at underskrive denne erklæring. Den 8. februar 1999 blev ansøgningen ikke desto mindre fremsendt til Kommissionen. Ved skrivelse af 10. maj 1999 meddelte Kommissionen sagsøgeren, at sagen ikke kunne behandles på grund af den manglende erklæring. Den 24. februar 2000 fik sagsøgeren endelig aktindsigt i de nederlandske myndigheders sagsakter i deres helhed. Den 22. maj 2000 blev ansøgningen om fritagelse for anden gang sendt til Kommissionen. Efterfølgende varede behandlingen af denne ansøgning halvandet år, hvorfor Kommissionen ikke har udvist agtpågivenhed, bl.a. for så vidt angår de nationale myndigheders forsinkelse.

92 Kommissionen har gjort gældende, at sagsøgeren ikke kan drage nogen sikre konklusioner med henvisning til fristen på ni måneder i gennemførelsesforordningens artikel 907. Kommissionen har tillige gjort gældende, at varigheden af de nederlandske myndigheders behandling af sagen ikke under nogen omstændigheder kan foreholdes Kommissionen.

— Rettens bemærkninger

93 Det bemærkes indledningsvis, at den periode, der forløb mellem sagsøgerens indgivelse af ansøgningen om fritagelse til de nederlandske myndigheder, dvs. den 15. december 1997, og Kommissionens modtagelse den 29. maj 2000 af disse myndigheders anden ansøgning om fritagelse for sagsøgeren, ikke kan foreholdes Kommissionen. Dette forløb gik nemlig forud for indledningen af den administrative procedure ved Kommissionen. Kommissionen er således ikke ansvarlig for de nationale myndigheders påståede forsinkelser i behandlingen af en ansøgning om fritagelse. I denne forbindelse bemærkes, at sagsøgeren ikke har bestridt Kommissionens beslutning, hvorved den fastslog, at de nederlandske myndigheders første ansøgning, der blev fremsat den 8. februar 1999, ikke kunne antages til realitetsbehandling. Denne afvisning var faktisk begrundet i ønsket om at sikre sagsøgerens ret til aktindsigt i de sagsakter, der var forberedt af de nederlandske myndigheder, således som sagsøgeren også selv har erkendt i replikken.

94 Hvad angår Kommissionens egen frist for behandlingen af sagen kan sagsøgerens argumentation heller ikke lægges til grund. Da gennemførelsesforordningens artikel 907 og 909 fastsætter en absolut frist for Kommissionens vedtagelse af sin beslutning om en ansøgning om fritagelse, skal Retten begrænse sig til at undersøge, om denne frist faktisk er blevet overholdt. Dette spørgsmål er imidlertid allerede blevet vurderet i forbindelse med ovenstående klagepunkter vedrørende lovligheden af de successive forlængelser af fristen, og Retten har allerede taget stilling til lovligheden af proceduren.

95 Dette klagepunkt må derfor forkastes.

Konklusion vedrørende det første anbringende

96 Det følger af ovenstående, at de perioder, hvor proceduren, der blev fulgt af Kommissionen med henblik på fritagelse for importafgifter, blev stillet i bero, var i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i toldreglerne. Følgelig skal det fastslås, at Kommissionen vedtog den anfægtede beslutning inden for den således fastsatte frist. Det skal ligeledes fastslås, at Kommissionen hverken har tilsidesat proceduren med henblik på fritagelse for importafgifter eller retten til kontradiktion.

97 Anbringendet må derfor forkastes.

Om det andet anbringende, hvorefter der ikke er tale om åbenbar forsømmelighed som omhandlet i toldkodeksens artikel 239 og gennemførelsesforordningens artikel 905

1. Om begrebet åbenbar forsømmelighed og de relevante kriterier for vurderingen af, om det foreligger i nærværende sag

— Parternes argumenter

98 Sagsøgeren har gjort gældende, at Kommissionen i den anfægtede beslutning tog stilling til, om der i den foreliggende sag er tale om en særlig situation, nemlig svig begået af en tolder. Sagsøgeren har anført, at Kommissionen har erkendt, at sagsøgeren ikke har gjort sig skyldig i nogen form for svigagtig adfærd. Kommissionen fastslog imidlertid, at sagsøgeren havde udvist åbenbar forsømme-

lighed, fordi den til trods for de pågældende varers art ikke havde udarbejdet dokumenterne til brug for toldtransit med særlig omhu og ikke havde kontrolleret alle forhold vedrørende forsendelserne.

99 Sagsøgeren har anfægtet Kommissionens argumentation, hvorefter varernes art er afgørende ved vurderingen af, om der er tale om åbenbar forsømmelighed. Hovedreglen er ifølge sagsøgeren, at alle varer skal behandles på samme måde, medmindre fællesskabslovgiver har fastsat præcise regler for bestemte varer. Endvidere har sagsøgeren anført, at toldtransaktioner vedrørende cigaretter ikke har flere afslutningsproblemer end dem, der opstår ved andre typer af varer. Sagsøgeren har ligeledes gjort gældende, at spørgsmålet om den udviste agtpågivenhed skal vurderes i den kontekst, der forelå på tidspunktet for de pågældende transporter, og har i denne forbindelse anført, at det på dette tidspunkt var utænkeligt for de erhvervsdrivende, at toldtjenestemænd kunne være korrupte, og at svig med hensyn til cigaretter endnu var et ukendt fænomen.

100 Sagsøgeren har anført, at Domstolen ved fortolkningen af begrebet åbenbar forsømmelighed i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i toldkodeksens artikel 239, har bestemt, at de kriterier, der skal lægges til grund, er hensynet til, hvor komplicerede de bestemmelser er, hvis manglende overholdelse har medført, at der er opstået toldskyld, samt til den erhvervsdrivendes erfaring og agtpågivenhed (Domstolens dom af 11.11.1999, sag C-48/98, Söhl & Söhlke, Sml. I, s. 7877, præmis 56). Kommissionen har imidlertid blot taget kriteriet om agtpågivenhed i betragtning.

101 Sagsøgeren har anført, at Kommissionen navnlig har baseret sin vurdering af spørgsmålet om åbenbar forsømmelighed på følgende fire omstændigheder: for det første, at registreringsnumrene ikke var nævnt på eksemplar nr. 5 af transitdokumenterne; for det andet, at varerne ikke var blevet frembudt på det bestemmelsessted, der var angivet i transitdokumentet; for det tredje den måde, hvorpå eksemplar nr. 5 af transitdokumentet var blevet fremsendt, og for det fjerde undladelsen af at indhente de fornødne oplysninger om køberne af varerne.

Sagsøgeren har gjort gældende, at disse omstændigheder isoleret eller samlet betragtet ikke kan danne grundlag for en konklusion om, at sagsøgeren har udvist åbenbar forsømmelighed. Sagsøgerne har endelig gjort gældende, at Kommissionen ikke har påvist, at der er årsagsforbindelse mellem denne påståede forsømmelighed og den særlige situation, der er til vurdering.

102 Kommissionen har anført, at den tyske tolders svig ganske rigtigt udgør en særlig situation som omhandlet i gennemførelsesforordningens artikel 905, men har gjort gældende, at sagsøgeren i den foreliggende sag har udvist åbenbar forsømmelighed. Kommissionen er af den opfattelse, at vurderingen af, om der er tale om en sådan forsømmelighed, kræver, at det vurderes, om den pågældende har truffet alle foranstaltninger for at iagttage samtlige toldbestemmelser ved at handle med en passende agtpågivenhed i forhold til den pågældendes erhvervserfaring. Kommissionen har desuden gjort gældende, at den type varer, der transporteres, skal tages i betragtning ved vurdering af den agtpågivenhed, som en erhvervsdrivende, der deltager i fællesskabstransit, skal udvise.

— Rettens bemærkninger

103 Gennemførelsesforordningens artikel 905, der præciserer og uddyber reglen i toldkodeksens artikel 239, indeholder en generel billighedsklausul, som bl.a. har til formål at dække sådanne usædvanlige situationer, der ikke henhører under et af de tilfælde, der er opregnet i gennemførelsesforordningens artikel 900-904 (Domstolens dom af 25.2.1999, sag C-86/97, Trans-Ex-Import, Sml. I, s. 1041, præmis 18). Det fremgår af gennemførelsesforordningens artikel 905, at der er to kumulative betingelser for godtgørelse af importafgifter, nemlig for det første, at der foreligger en særlig situation, og for det andet, at den berettigede ikke har gjort sig skyldig i åbenbar forsømmelighed og ikke har begået urigtigheder (Rettens dom af 12.2.2004, sag T-282/01, Aslantrans mod Kommissionen, Sml. II, s. 693, præmis 53). For at nægte godtgørelse af afgift er det således tilstrækkeligt, at en af disse to betingelser ikke er opfyldt (Rettens dom af 5.6.1996, sag T-75/95, Günzler Aluminium mod Kommissionen, Sml. II, s. 497, præmis 54, og dommen i sagen Aslantrans mod Kommissionen, præmis 53).

104 Det fremgår af den anfægtede beslutning, at betingelsen om, at der foreligger en særlig situation, er opfyldt i det foreliggende tilfælde, bl.a. på grund af svig, hvori en toldtjenestemand deltog aktivt, og som lå til grund for den pågældende toldskylds opståen. Endvidere har Kommissionen ikke foreholdt sagsøgeren at have begået urigtigheder. Kommissionen har imidlertid lagt til grund, at sagsøgeren havde udvist åbenbar forsømmelighed. Følgelig skal Retten alene tage stilling til spørgsmålet, om Kommissionen foretog en fejlagtig vurdering af, om sagsøgeren havde udvist den påståede åbenbare forsømmelighed.

105 I denne forbindelse skal det indledningsvis præciseres, at Söhl & Söhlke-dommen, som sagsøgeren har henvist til, ikke opstiller en udtømmende liste over kriterier, der skal lægges til grund ved vurderingen af, om der foreligger åbenbar forsømmelighed. Det fremgår nemlig af nævnte doms præmis 56, at der »bl.a.« — og således ikke udelukkende — skal tages hensyn til, hvor komplicerede de bestemmelser er, hvis manglende overholdelse har medført, at der er opstået toldskyld, samt til den erhvervsdrivendes erfaring og agtpågivenhed. Andre kriterier kan således lægges til grund ved vurderingen af, om der er tale om åbenbar forsømmelighed (jf. i denne retning Domstolens dom af 29.4.2004, sag C-222/01, British American Tobacco, Sml. I, s. 4683, præmis 71). Desuden bemærkes, at i modsætning til hvad sagsøgeren har gjort gældende, begrænsede Kommissionen i den foreliggende sag sig ikke til at vurdere spørgsmålet om sagsøgerens agtpågivenhed, men tog i den anfægtede beslutning ligeledes hensyn til sagsøgerens erhvervserfaring og kendskab til de gældende bestemmelser.

106 Sagsøgerens argument, hvorefter arten af de varer, der var genstand for de pågældende transaktioner, ikke skulle have været taget i betragtning af Kommissionen, kan ikke tages til følge. Domstolen har fastslået, at i forbindelse med vurderingen af, om der er tale om åbenbar forsømmelighed, skal der lægges særlig vægt på de transporterede varers art (dommen i sagen British American Tobacco, præmis 72). Toldtransaktioner, der omfatter varer, der er pålagt meget høj afgift, såsom cigaretter, indebærer særlige risici for svig eller tyveri, navnlig under transporten.

107 I denne forbindelse skal det bemærkes, at svig med hensyn til cigaretter var et velkendt fænomen på det relevante tidspunkt. Cigaretmarkedet egnede sig allerede før 1994, på tidspunktet for de faktiske omstændigheder i sagen, særlig godt til at organisere en ulovlig handel (jf. i denne retning dommen i sagen British American Tobacco, præmis 72). Hvad angår sagsøgerens argument, hvorefter det på dette tidspunkt var utænkeligt for de erhvervsdrivende, at toldtjenestemænd kunne være indblandet i korruptionssager, skal det bemærkes, at selv hvis dette argument kunne understøttes af beviser, ville det ikke være relevant i den foreliggende sag. Kommissionen har i sin vurdering af, om der er tale om en særlig situation, nemlig taget hensyn til den omstændighed, at de erhvervsdrivende har en berettiget forventning om, at udøvelsen af den administrative funktion ikke forvanskes af korrupte toldere.

108 I lyset af ovenstående bemærkninger skal der foretages en nærmere vurdering af de omstændigheder, som Kommissionen har lagt til grund i den anfægtede beslutning til støtte for, at sagsøgeren havde udvist åbenbar forsømmelighed, samt af sagsøgerens klagepunkt, hvorefter der ikke er årsagsforbindelse i den foreliggende sag mellem den særlige situation og den åbenbare forsømmelighed, som Kommissionen foreholder den.

Om den manglende angivelse af registreringsnumrene på eksemplar nr. 5 af T1-angivelserne

— Parternes argumenter

109 Sagsøgeren har erkendt, at ingen af eksemplar nr. 1 og nr. 5 af T1-angivelserne indeholder en angivelse af transportkøretøjernes identitet, men har anført, at deres registreringsnumre var skrevet i hånden på eksemplar nr. 4. Sagsøgeren har anført, at det på tidspunktet for udarbejdelsen af T1-angivelserne endnu ikke var afgjort, hvilke lastvogne der skulle anvendes. Sagsøgeren har præciseret, at eksemplar nr. 1

var adskilt fra de øvrige eksemplarer, og at der var fastgjort en ladeliste på bagsiden af hvert eksemplar. Ifølge sagsøgeren blev registreringsnummeret anført på eksemplar nr. 4, når lastvognen ankom, men denne påtegning kunne ikke gengives på de øvrige eksemplarer på grund af ladelisterne. Det er sædvanlig praksis i Nederlandene at adskille eksemplar nr. 1 samt at undlade at anføre registreringsnummeret på eksemplar nr. 5, hvilket er almindeligt accepteret af toldmyndighederne, således som det fremgår af den erklæring, der blev afgivet af FB den 6. august 2002.

110 Sagsøgeren har ligeledes anført, at hovedparten af de berørte forsendelser blev kontrolleret på stedet af de nederlandske myndigheder, som ikke havde nogen indvendinger mod de tilhørende T1-angivelser. Sagsøgeren har oplyst, at fra den 1. april 1994 blev registreringsnummeret ligeledes anført på meddelelserne om forventet ankomst, som blev fremsendt af afgangsstedet til bestemmelsesstedet. Transporternes identitet var således kendt af såvel afgangsstedet som bestemmelsesstedet. Endvidere udviste sagsøgeren særlig agtpågivenhed ved at forsegle hver transport, selv om den ikke havde pligt til det. Disse forseglinger skaber en forbindelse mellem transitdokumentet og transporten, idet sagsøgerens referencenummer fremgår af transitdokumentet, af ladelisten og af forseglingen.

111 Sagsøgeren har videre gjort gældende, at angivelsen af registreringsnumrene på eksemplar nr. 5 og nr. 7 af T1-angivelserne ikke har nogen selvstændig værdi med henblik på kontrol, fordi kontrollen på bestemmelsesstedet sker ved hjælp af eksemplar nr. 4. På samme måde er det ikke køretøjet, der kontrolleres, men containeren eller anhængeren, der i den foreliggende sag var forseglede, og forseglingsnumrene fremgik af eksemplar nr. 4, nr. 5 og nr, 7 af T1-angivelserne.

112 Kommissionen har heroverfor gjort gældende, at det fremgår af gennemførelsesforordningens artikel 341 og bilag 37, at der gælder en retlig forpligtelse til at identificere transportmidlet på afgangstidspunktet. Sagsøgeren har bevidst ikke

nævnt registreringsnummeret på eksemplar nr. 5 af de pågældende T1-angivelser, hvilket i høj grad komplicerede toldmyndighedernes kontrol af varetransportens korrekte afslutning. Påførsel af forseglinger med sagsøgerens godkendte afsendernummer er ikke tilstrækkelig med henblik på kontrol.

— Rettens bemærkninger

113 Bilag 37, afsnit II, punkt A 18, til gennemførelsesforordningen bestemmer, at transportmidlets identitet og nationalitet skal anføres i rubrik 18 i T1-angivelsen. Det fremgår utvetydigt af nævnte bilag, at der i tolddeklarationen bl.a. skal angives køretøjets registreringsnummer samt anhængerens registreringsnummer, hvis disse numre er forskellige. Denne rubrik 18 er obligatorisk i forbindelse med proceduren for fællesskabsforsendelser og fremgår på alle eksemplarer af T1-angivelsen. Det følger heraf, at registreringsnumrene skal angives på hvert af de eksemplarer af T1-angivelsen, der skal anvendes inden for rammerne af ordningen for fællesskabsforsendelser.

114 I det foreliggende tilfælde er det ubestridt, at transportmidlernes registreringsnumre alene fremgik af eksemplar nr. 4 af T1-angivelserne, som er den, der frembydes for bestemmelsesstedet. Numrene fremgik således hverken af eksemplar nr. 1, som beholdes af afgangsstedet, eller af eksemplar nr. 5, der skal sendes til bestemmelsesstedet af afgangsstedet. Det bemærkes for det første, at sagsøgeren ikke på tilstrækkelig måde har redegjort for, hvorfor registreringsnummeret ikke fremgik af eksemplar nr. 1 og nr. 5. Selv hvis eksemplar nr. 1 således, som sagsøgeren har gjort gældende, var adskilt fra de øvrige, og hvis det på grund af ladelisterne ikke var muligt automatisk at kopiere angivelserne på formular nr. 4 på samtlige eksemplarer, var der intet, der hindrede sagsøgeren i at påføre registreringsnumrene i hånden på

eksemplar nr. 1 og nr. 5, således som den havde gjort det på eksemplar nr. 4 (jf i denne retning bilag 37 til gennemførelsesforordningen, afsnit I, punkt C, stk. 2). Anførelsen af registreringsnumrene burde have været foretaget på det tidspunkt, hvor transportmidlets identitet var kendt, eller senest på tidspunktet for varernes ekspedition.

115 Det fremgår desuden af FIOD-rapporten (punkt 9.7, s. 45), at henvisningen til køretøjernes registreringsnumre forsætligt blev udeladt af sagsøgeren, som på tidspunktet for udarbejdelsen af tolddokumenterne kendte det nøjagtige registreringsnummer for den lastvogn, der skulle transportere varerne. Det fremgår ligeledes af denne rapport (punkt 9.7, s. 46), at FB, der var den ansvarlige for toldformaliteter hos sagsøgeren, efter sine egne udtalelser havde modtaget udtrykkelig instruks fra C, kommissionæren, om ikke at nævne registreringsnumrene på T1-angivelserne. Eftersom FB er ansat hos sagsøgeren, bør hans handlinger i den foreliggende sag tilskrives sidstnævnte.

116 Sagsøgeren har gjort gældende, at registreringsnummeret fra den 1. april 1994 ligeledes var anført på meddelelserne om forventet ankomst, som blev fremsendt af afgangsstedet til bestemmelsesstedet. Det skal imidlertid bemærkes, at systemet med meddelelse om forventet ankomst ikke blev anvendt i forbindelse med de fem første transporter, der fandt sted mellem den 16. februar og den 23. marts 1994, og at de tyske myndigheder først indførte dette system i august 1994, dvs. efter gennemførelsen af den sidste af de pågældende transporter, der fandt sted den 5. juli 1994.

117 Sagsøgeren har ligeledes anført, at containerne eller anhængeren var forsynet med en forsegling, hvis nummer fremgik af transitdokumentet. Sagsøgeren har i denne forbindelse gjort gældende, at det ikke er køretøjet, der er genstand for kontrollen, men containerne eller anhængeren. Det skal imidlertid bemærkes, at forseglingen i den foreliggende sag var en fakultativ foranstaltning, mens anførslen af registre-

ringsnumrene var obligatorisk. Desuden skaber numrene for forseglingerne kun en forbindelse mellem de varer, der er omfattet af den pågældende deklaration, og de anvendte containere eller anhængere og ikke med selve køretøjet. I denne forbindelse skal det bemærkes, at bilag 37 til gennemførelsesforordningen udtrykkeligt foreskriver, at deklarationen skal indeholde såvel registreringsnummeret for køretøjet som for anhængeren. Det skal således fastslås, at anvendelsen af forseglinger i den foreliggende sag ikke begrunder, at registreringsnumrene for transportmidlerne ikke var angivet.

118 Sagsøgeren har ligeledes gjort gældende, at angivelsen af registreringsnumrene på de øvrige eksemplarer ud over eksemplar nr. 4 ikke har nogen selvstændig værdi med henblik på kontrol, fordi kontrollen ved bestemmelsesstedet sker ved hjælp af nævnte eksemplar. Hvis afgangsstedet imidlertid, således som toldbestemmelserne kræver det, havde haft kendskab til registreringsnumrene for de køretøjer, der blev anvendt til transport af varer, der er undergivet transitordningen, ville afgangsstedet eventuelt have haft mulighed for enten at anmode andre toldsteder, bl.a. det bestemmelsessted, der er anført i T1-angivelsen, om at undersøge de pågældende køretøjer ved varernes ankomst, eller at anmode de kompetente myndigheder om at foretage en inspektion af transporten undervejs. Da afgangsstedet imidlertid hverken havde referencen til køretøjerne på eksemplar nr. 1 eller nr. 5, var muligheden for at gennemføre en kontrol efter afslutningen af disse transporter meget begrænset.

119 Endelig har sagsøgeren anført, at undladelsen af at angive registreringsnumrene på eksemplar nr. 5 er sædvanlig praksis i Nederlandene, der accepteres af toldmyndighederne. Sagsøgeren har videre gjort gældende, at de nederlandske myndigheder i flertallet af tilfældene havde kontrolleret T1-angivelserne på tidspunktet for afsendelsen af varerne, og at de ikke havde fremsat indsigelser. Selv hvis det antages, at dette skulle være tilfældet, bemærkes det, at sagsøgeren, som er en meget erfaren klarerer, ikke med henvisning til, at der gælder en bestemt praksis på området, eller til, at de nederlandske toldmyndigheder indledningsvis ikke reagerede, kan undlade at overholde de formelle forpligtelser, der påhviler ham i medfør af toldordningen.

120 Det skal således fastslås, at sagsøgeren har tilsidesat sine forpligtelser som klarerer. Tilsidesættelsen af en formel forpligtelse i henhold til fællesskabsforsendelsesordningen, såsom undladelse af angivelse af de anvendte transportmidlers registreringsnummer, kan udgøre åbenbar forsømmelighed udvist af den erhvervsdrivende (jf. i denne retning dommen i sagen British American Tobacco, præmis 70). Det skal videre fastslås, at denne tilsidesættelse var egnet til i den foreliggende sag at gøre kontrollen med toldtransaktionerne mere kompliceret. I den foreliggende sag fremgik registreringsnummeret således kun af eksemplar nr. 4 af T1-angivelserne, dvs. det eksemplar, der skulle afleveres til den korrupte tolder. Myndighederne på afgangsstedet havde derimod ikke på eksemplar nr. 1 og nr. 5 de pågældende registreringsnumre. Som nævnt forhindrede denne omstændighed, at myndighederne på afgangsstedet kunne kontrollere de omtvistede transaktioner.

121 Følgelig skal det fastslås, at Kommissionen ikke har begået en fejl ved at fastslå, at sagsøgerens undladelse af at angive køretøjernes registreringsnumre på eksemplar nr. 5 af T1-angivelserne indebar, at sagsøgeren havde udvist åbenbar forsømmelighed.

Om ændringen af bestemmelsestoldstedet, der var angivet i tolddokumenterne

— Parternes argumenter

122 Sagsøgeren har erkendt, at alle de omhandlede transporter ankom til toldstedet i Philippsreut, også de forsendelser, hvor det i transitdokumenterne var anført, at det var Schirnding, der var bestemmelsestoldsted. Sagsøgeren har imidlertid gjort gældende, at gennemførelsesforordningens artikel 356, stk. 3, udtrykkeligt tillader, at bestemmelsestoldstedet ændres. Sagsøgeren har nærmere anført, at det fremgår af

toldkodeksens artikel 204 og artikel 96, stk. 1, at klarereren er ansvarlig for at frembyde varerne for et toldkontor, uanset hvilket, idet klarereren i praksis ikke har nogen indflydelse på transportørens valg af kontor og rute. Endvidere har det kontor, hvor varerne bliver frembudt inden for rammerne af ordningen med meddelelse om forventet ankomst, pligt til at oplyse herom, således at det afgangstoldsted og det bestemmelsestoldsted, der er nævnt i tolddokumenterne, kan blive gjort opmærksom på ændringen.

123 Sagsøgeren har anført, at selskabet i hvert tilfælde har anført bestemmelsesstedet i overensstemmelse med kommissionær C's angivelser, fordi den ikke selv var i direkte kontakt med de endelige købere, og har understreget, at transportørerne ikke var undergivet sagsøgerens instruktionsbeføjelse, men derimod købernes. Sagsøgeren har ligeledes gjort gældende, at de to påståede købere havde hjemsted i Slovakiet, hvorfor valget af toldstedet i Schirnding var det mest logiske. Imidlertid var der, således som det fremgik af en undersøgelse fra 1993 foretaget af organisationen for vejtransport i Nederlandene, ved dette toldsted ofte betydelige forsinkelser, hvilket efter sagsøgerens mening forklarer transportørernes løbende ændring af ruten.

124 Sagsøgeren har videre anført, at da selskabet konstaterede, at alle T1-angivelserne svarende til de omhandlede transaktioner var bestemt til toldstedet i Philippsreut, havde den angivet sidstnævnte som bestemmelsessted for de to sidste transporter (T1-angivelse nr. 120936 af 28.6.1994 og nr. 120986 af 5.7.1994).

125 Kommissionen har præciseret, at det, den foreholder sagsøgeren, ikke vedrører ændringen af bestemmelsestoldsted i løbet af transporten, men den omstændighed, at sagsøgeren i mindst ni af de elleve T1-angivelser havde angivet et bestemmelsessted, selv om sagsøgeren vidste eller med rimelighed kunne vide, at denne angivelse var urigtig. Det var tidligst den 28. juni 1994, dvs. efter fire måneder og ni forsendelser, at sagsøgeren angav toldstedet i Philippsreut på T1-angivelserne.

Derfor har sagsøgeren ikke udvist den fornødne agtpågivenhed for så vidt angår rigtigheden af de oplysninger, der blev angivet på T1-angivelserne.

— Rettens bemærkninger

126 Det skal fastslås, at alle de ladninger, der var genstand for de omhandlede toldtransaktioner, blev frembudt for toldstedet i Philippsreut. Dette toldsted var således bestemmelsesstedet for disse transaktioner i relation til anvendelse af ordningen med eksterne fællesskabsforsendelser. Det er ubestridt, at ud af de pågældende elleve deklarationer var der i det mindste i de første ni angivet et andet bestemmelsessted, nemlig toldstedet i Schirnding.

127 Sagsøgeren har gjort gældende, at gennemførelsesforordningens artikel 356, stk. 3, tillader, at en fællesskabsforsendelse afsluttes på et andet toldsted end det, der er angivet i den pågældende T1-angivelse. Det skal imidlertid fastslås, således som Kommissionen med rette har gjort gældende, at det forhold, der foreholdes sagsøgeren, ikke er ændringen af bestemmelsessted under transporten, men det forhold, at sagsøgeren forsætligt eller forsømmeligt har givet ukorrekte oplysninger til toldmyndighederne ved fremsættelsen af angivelserne.

128 Således som det fremgår af gennemførelsesforordningens artikel 199 og af bilag 37 til denne forordning, indebærer indgivelse til et toldsted af en angivelse underskrevet af klarereren, at denne hæfter for rigtigheden af oplysningerne i angivelsen og ægtheden af de vedlagte dokumenter. Det følger heraf, at forsætlig eller forsømmelig indgivelse af ukorrekte oplysninger i en toldangivelse udgør en tilsidesættelse af klarererens forpligtelser.

129 Visse af sagsakterne taler for, at sagsøgeren i modsætning til, hvad den har anført, allerede på tidspunktet for udarbejdelsen af tolddokumenterne vidste, at det bestemmelsessted, den angav, ikke var det sted, hvor varerne ville blive frembudt. I FIOD-rapporten konkluderede de nederlandske myndigheder, at sagsøgeren forsætligt havde angivet et urigtigt bestemmelsessted. Det fremgår bl.a. af rapporten (punkt 5.1, s. 24), at »[i] T1-angivelserne (bortset fra de to sidste transporter) samt i afgangsoplysningerne, der blev udarbejdet af tiltalte [FB] i midten af marts 1994, og indleveret til toldstedet i Delfzijl, var toldstedet i Schirnding forsætligt og efter instruktion fra [kommissionær C] angivet som bestemmelsestoldsted, selv om bestemmelsesstedet i realiteten var Philippsreut, hvilket de tiltalte [B] og [FB] var klar over«. Rapporten (punkt 5.3.1, s. 25) indeholder ligeledes følgende erklæringer fra FB: »Jeg vidste, at cigaretterne blev udført via Philippsreut. [...]. Jeg skulle altid efter ordre fra [kommissionær C] angive Schirnding som bestemmelsessted.« Det skal i denne forbindelse bemærkes, at FB inden for rammerne af nærværende sag har bestridt sine tidligere udtalelser, og har i en erklæring af 30. september 2002 anført, at han ikke på tidspunktet for afsendelsen af ladningerne vidste, at de ville blive frembudt på toldstedet i Philippsreut. Retten finder imidlertid, at denne erklæring, der blev fremsat alene til brug for den foreliggende sag, ikke ændrer den bevismæssige karakter af de erklæringer, som FB fremsatte til de nederlandske myndigheder i forbindelse med den undersøgelse, som de foretog.

130 Følgelig skal det konkluderes, at for så vidt angår hovedparten af de omtvistede transaktioner angav sagsøgeren forsætligt et urigtigt bestemmelsestoldsted i de toldangivelser, som den udarbejdede. Denne adfærd indebærer ikke blot en tilsidesættelse af sagsøgerens formelle forpligtelser som klarerer og hovedansvarlig for de pågældende transaktioner, men adfærden indebar ligeledes, at det var umuligt for toldmyndighederne at kontrollere disse transaktioner. Afgangsstedet fik ikke oplysning om, at cigaretladningerne ville blive frembudt for toldstedet i Philippsreut, hvorfor det ikke forudgående kunne advisere myndighederne ved sidstnævnte toldsted herom. Denne omstændighed har kunnet fremme den korrupte tolder, M. Mauritzs svig, i det omfang hans kolleger på toldstedet i Philippsreut ikke fik oplysning om den forventede ankomst af betydelige ladninger af cigaretter.

131 Denne konklusion ændres ikke af sagsøgerens argument, hvorefter det toldsted, hvor varerne faktisk frembydes inden for rammerne af systemet med meddelelse om forventet ankomst, har pligt til at meddele dette til afgangstoldstedet og til det bestemmelsestoldsted, der er anført i angivelsen. Selv hvis det måtte anses for godtgjort, at dette system blev anvendt på effektiv måde i den foreliggende sag, skal det fastslås, at den omstændighed, at der afgives ukorrekte oplysninger om bestemmelsesstedet, bringer selve formålet med systemet med meddelelse om forventet ankomst — som er at gøre det muligt for bestemmelsesstedet i forvejen at få meddelelse om, at en ladning med varer kan være på vej — i fare.

132 Det skal således fastslås, at Kommissionen ikke begik fejl, da den fastslog, at sagsøgeren forsætligt havde angivet et bestemmelsessted, som selskabet i forvejen vidste var ukorrekt, og ved at tage hensyn til denne omstændighed i sin vurdering af, om sagsøgeren havde udvist åbenbar forsømmelighed.

4. Om fremgangsmåden ved returnering af eksemplar nr. 5 af T1-angivelserne

— Parternes argumenter

133 Sagsøgeren har anført, at fremsendelse af tolddokumenterne fra bestemmelsesstedet til afslutningstoldstedet via de officielle kanaler gav betydelige forsinkelser, og at den havde fået oplyst fra de nederlandske myndigheder, at returnering af eksemplar nr. 5 af T1-angivelserne direkte fra bestemmelsestoldstedet var tilladt. Sagsøgeren har anført, at det var af denne grund, at den overgav chaufføren og C, kommissionæren,

frankerede konvolutter med adressen til afslutningsstedet i Coevorden, med henblik på overgivelse til de tyske myndigheder. Den tyske tolder anvendte imidlertid ikke disse konvolutter, men overgav i stedet eksemplar nr. 5 til chaufføren og C, kommissionæren, som overgav dem til sagsøgeren, som for sin del fremsendte dem til de nederlandske myndigheder. Ifølge sagsøgeren er dette returneringssystem, som ikke var usædvanligt, imidlertid ikke i strid med gennemførelsesforordningens artikel 356, stk. 2, som ikke indeholder nogen angivelse af den måde, hvorpå T1-angivelsen skal returneres af bestemmelsesstedet.

134 Sagsøgeren har videre anført, at da det viste sig, at eksemplar nr. 5 af T1-angivelsen af 16. februar 1994 (T1-angivelse nr. 120228), svarende til den første af de omhandlede transporter, ikke var blevet sendt til afslutningsstedet i Coevorden, havde den kontaktet toldstedets afslutningsafdeling først telefonisk og herefter ved telefax af 25. februar 1994, idet den først sendte en kopi og herefter originalen heraf. Ved telefax af 15. og 28. marts 1994 sendte sagsøgeren ligeledes kopier af formular nr. 5 svarende til transporterne af 25. februar og 23. marts 1994 (T1-angivelse nr. 120274 og nr. 120410). Sagsøgeren anvendte ligeledes denne fremgangsmåde for de efterfølgende transporter. Følgelig blev de nederlandske toldere fuldt ud holdt underrettet om den anvendte fremgangsmåde med henblik på returnering og accepterede udtrykkeligt de omhandlede toldangivelser.

135 Endelig har sagsøgeren gjort gældende, at for det tilfælde, at Retten finder, at den anvendte fremgangsmåde var i strid med toldbestemmelserne, bør denne lovgivnings indviklede karakter tages i betragtning ved vurderingen af, om der i den foreliggende sag er tale om åbenbar forsømmelighed, i overensstemmelse med Söhl & Söhlke-dommen.

136 Kommissionen har gjort gældende, at gennemførelsesforordningens artikel 356, stk. 2, ikke lader nogen tvivl om, hvilken fremgangsmåde der skal følges med henblik på returnering af eksemplar nr. 5 af T1-angivelsen, og der er intet i denne bestemmelse, der gør det muligt at udlede, at det er tilladt for tredjemand at gribe ind. Der er tale om en rent administrativ procedure, der gør det muligt for toldmyndighederne at kontrollere, at forsendelsen forløber korrekt. I betragtning af sagsøgerens status som erfaren erhvervsdrivende inden for transportsektoren skulle selskabet aldrig havde accepteret aktivt at deltage i returnering af eksemplar nr. 5.

— Rettens bemærkninger

137 Gennemførelsesforordningens artikel 356, stk. 2, bestemmer, at bestemmelsesstedet — når varerne er blevet frembudt — forsyner eksemplarerne af T1-dokumentet med påtegning om eventuel foretaget kontrol og straks returnerer et eksemplar til afgangsstedet. Nævnte forordnings artikel 358 bestemmer, at medlemsstaterne kan udpege en eller flere myndigheder, hvortil dokumenter skal returneres af de kompetente kontorer i bestemmelsesmedlemsstaten. Det følger heraf, at returneringen af eksemplar nr. 5 af T1-angivelsen skal ske via administrative kanaler direkte fra bestemmelsesstedet til afgangsstedet eventuelt med deltagelse af de centrale kontorer, som er udpeget til dette formål af medlemsstaterne. Således som Kommissionen har forklaret i sin besvarelse af de foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse, som Retten har anordnet, sker returneringen bl.a. ved hjælp af konvolutter, der er tilbørligt identificerede af toldmyndighederne i bestemmelseslandet, idet denne identifikation sikres ved anvendelsen af specifikke stempler, der påtrykkes ved hjælp af frankeringsmaskiner eller ved hjælp af særlig frankering, som er meddelt til Kommissionen og kendt af de øvrige kompetente nationale administrationer.

138 Fællesskabsbestemmelserne om told tillader således ikke bestemmelsesstedet at overlade det til tredjemand, og navnlig ikke til private erhvervsdrivende, der deltager

i transaktionen, at udføre opgaven med at returnere eksemplar nr. 5 af T1-angivelsen til afgangsstedet. Under hensyn til den ubestrideligt væsentlige rolle, som T1-angivelsen spiller for ordningen med eksterne fællesskabsforsendelsers rette funktion (dommen i sagen British American Tobacco, præmis 52), såvel som betydningen af eksemplar nr. 5 af denne for så vidt angår afgørelsen af en toldskylds eventuelle opståen eller meddelelsen til myndighederne på afgangsstedet om eventuelle uregelmæssigheder begået under transporten af varerne, skal oversendelsen af dette eksemplar nødvendigvis ske mellem toldmyndigheder uden indblanding af erhvervsdrivende. Deres deltagelse i returneringen ville ikke gøre det muligt at sikre ægtheden af de pågældende dokumenter og de oplysninger, der er indeholdt heri, og ville øge risikoen for svig.

139 Som svar på Rettens spørgsmål har sagsøgeren erkendt, at den anvendte fremgangsmåde ikke svarer til selskabets tidligere anvendte fremgangsmåde. Denne returneringsmåde var heller ikke den fremgangsmåde, der var blevet aftalt mellem sagsøgeren og C, kommissionæren, der bestod i anvendelsen af frankerede konvolutter med afslutningskontoret i Coevordens adresse påtrykt, som skulle afleveres af lastvognschaufføren til myndighederne på bestemmelsesstedet til brug for disse med henblik på returnering med posten af eksemplar nr. 5 til afslutningstoldstedet. Følgende erklæringer fra FB, der er gengivet i FIOD-rapporten (punkt 8.3, s. 40 go 41), illustrerer i særlig grad den uregelmæssige karakter af den anvendte fremgangsmåde:

»[Eksemplar nr. 5] blev overgivet til mig af [kommissionær C] eller indirekte af [B] [FB's overordnede].[...]. Min første reaktion hver gang var at være bange [...]. Jeg delte min undren internt i virksomheden, og jeg beklagede mig til [B] [...]. Jeg aftalte intet andet med [B] vedrørende den senere fremsendelse til afslutningsstedet [...]. Da [kommissionær C] en dag vendte tilbage med et [eksemplar nr. 5], der var stemplet, rejste hårene sig på hovedet af mig, i det mindste var jeg både overrasket og rasende over, at han ikke havde gjort det, som var blevet aftalt. Jeg meddelte dette til [B] og [kommissionær C] [...]«

140 Det skal bl.a. bemærkes, at sagsøgeren allerede havde kendskab til den anvendte fremsendelsesmåde før afsendelsen af den anden cigarettransport, der fandt sted den 25. februar 1994. Selv om denne fremsendelsesmåde ikke blot var i strid med toldbestemmelserne, men også med det, der var blevet aftalt med kommissionær C, accepterede sagsøgeren anvendelsen af denne metode for de følgende ti transporter, idet selskabet deltog i gennemførelsen heraf.

141 Sagsøgeren har imidlertid gjort gældende, at denne fremsendelsesprocedure udtrykkeligt var blevet godkendt af de nederlandske myndigheder. Sagsøgeren har bl.a. gjort gældende, at da selskabet begyndte at modtage eksemplar nr. 5 fra kommissionær C, kontaktede den telefonisk toldmyndighederne ved flere lejligheder og fik deres accept. Sagsøgeren har ligeledes anført, at selskabet fremsendte eksemplar nr. 5 til disse myndigheder, og at de godkendte dem. Det bemærkes, at selv om der faktisk var en vis kontakt mellem sagsøgeren og de nederlandske myndigheder, fremgår det imidlertid ikke af sagsakterne, at de nederlandske myndigheder udtrykkeligt accepterede den anvendte fremsendelsesmåde. Derimod er det ubestridt, at de nederlandske myndigheder anså private erhvervsdrivendes deltagelse i fremsendelsen for uacceptabel. Således indeholder FIOD-rapporten (punkt 3.2.3, s. 18) følgende udtalelser fra en tolder i Groningen-området: »Jeg blev aldrig oplyst om, at eksemplar nr. 5 blev fremsendt til afslutningstoldstedet i Coevorden med [sagsøgeren] som mellemmand. Vi ville aldrig have givet samtykke til denne afslutningsmetode [...]. Jeg har ikke forbudt den anden metode til fremsendelse for eksemplar nr. 5 (direkte fremsendelse fra de tyske toldmyndigheder til afslutningstoldstedet i Coevorden). Tværtimod ville jeg have forbudt eller forbyde en anden metode til fremsendelse af eksemplar nr. 5 til afslutningstoldstedet i Coevorden med [sagsøgeren] som mellemmand.« Det må derfor fastslås, at sagsøgeren under de foreliggende omstændigheder ikke blot kunne støtte sin tiltro til, at denne metode var lovlig, på de nederlandske myndigheders undladelse af at reagere i en vis periode på den måde, eksemplar nr. 5 blev fremsendt på.

142 Endelig kan sagsøgerens subsidiære argument vedrørende lovgivningens indviklede karakter ikke tages til følge. Som det allerede er fastslået, fremgår det utvetydigt af gennemførelsesforordningens artikel 356, at det er bestemmelsesstedet, der skal fremsende eksemplar nr. 5 af T1-angivelsen til afgangsstedet uden indblanding fra tredjemand.

143 I lyset af ovenstående skal det fastslås, at sagsøgeren som erfaren erhvervsdrivende på området for fællesskabsforsendelse ikke burde have accepteret at deltage aktivt i fremsendelsen af de pågældende eksemplarer nr. 5. Det skal ligeledes bemærkes, at den metode til fremsendelse af eksemplar nr. 5, der blev anvendt i den foreliggende sag, ikke blot udgjorde en tilsidesættelse af de formelle regler i ordningen for fællesskabsforsendelse, men bidrog til svig. Den omstændighed, at de administrative kanaler ikke blev anvendt, og navnlig den manglende fremsendelse til det centrale tyske kontor, fjernede enhver mulighed for de tyske myndigheder for at kontrollere de registreringsnumre, der blev påført af den korrupte tolder på de pågældende T1-angivelser, hvilke numre vel at mærke i realiteten svarede til numre, der blev anvendt ved registreringen af andre varer og andre tolddokumenter. Denne svig kunne sandsynligvis have været blevet opdaget af de tyske myndigheder, men kunne ikke konstateres af de nederlandske afslutningsmyndigheder.

144 Det skal således fastslås, at Kommissionen ikke begik fejl ved at tage sagsøgerens deltagelse i den ureglementerede fremsendelse af eksemplar nr. 5 af T1-angivelserne i betragtning ved vurderingen af, om sagsøgeren havde udvist åbenbar forsømmelighed.

5. Vedrørende utilstrækkelige oplysninger om køberne

— Parternes argumenter

145 Sagsøgeren har anført, at selskabet havde tilfredsstillende forretningsforbindelser gennem otte år med kommissionær C, og at der ikke var noget, der gav anledning til at mistænke de købere, for hvis regning sagsøgeren handlede. Kommissionens krav om at indhente oplysninger fra kommissionæren om køberne er uden forbindelse med virkeligheden i international handel, idet kommissionæren ikke har interesse i, at de to parter i transaktionen har direkte forbindelser. Denne kontrol ville desuden kun ske meget sjældent i forbindelse med eksterne fællesskabsforsendelser, navnlig i de tilfælde, hvor klarereren handler efter modtagerens instrukser. Der var i den foreliggende sag ikke anledning til at kontrollere købernes solvens, eftersom betalingen skete kontant.

146 Kommissionen har gjort gældende, at sagsøgeren navnlig i kraft af sin dobbeltrolle som sælger af varerne og klarerer burde have undersøgt, om køberne, hvis identitet var selskabet bekendt, faktisk eksisterede, og den burde som minimum have truffet foranstaltninger for at hindre, at den blev anvendt som dække for et fiktivt salg, der kunne medføre svig i relation til fællesskabsforsendelser.

— Rettens bemærkninger

147 Sagsøgeren har ikke søgt at indhente præcise oplysninger om de påståede købere af de varer, der var genstand for de omhandlede toldtransaktioner. Under hensyn til omstændighederne i den foreliggende sag, bl.a. det eksisterende langvarige forretningsforhold mellem sagsøgeren og kommissionær C, som bekræftede, at han repræsenterede disse købere, samt de særlige kendetegn ved international handel, navnlig vanskeligheden ved hurtigt at opnå detaljerede oplysninger om virksomheder med hjemsted i et andet land, finder Retten imidlertid, at sagsøgerens undladelse af at indhente oplysninger ikke i sig selv kan begrunde en konklusion om, at sagsøgeren har udvist åbenbar forsømmelighed.

6. Om manglende årsagsforbindelse mellem de særlige omstændigheder og den forsømmelighed, der foreholdes sagsøgeren

— Parternes argumenter

148 Sagsøgeren har gjort gældende, at det fremgår af toldkodeksens artikel 239, stk. 1, andet led, at fritagelse for afgift kun kan nægtes, hvis den omhandlede særlige situation er en følge af ansøgerens forsømmelighed. I den foreliggende sag var der ingen årsagsforbindelse mellem denne situation, dvs. den tyske tolders svig, og de fire omstændigheder, som Kommissionen har lagt til grund ved sin vurdering af den hævdede åbenbare forsømmelighed. Denne svig var ikke en konsekvens af den manglende angivelse af registreringsnumrene eller undladelsen af at kontrollere købernes identitet. Desuden kan ændringen af bestemmelsessted og den usædvanlige metode til fremsendelse af eksemplar nr. 5 af T1-angivelserne kun have fremkaldt mistanke hos toldmyndighederne og øget risikoen for afsløring af svigen.

149 Kommissionen har gjort gældende, at en ansøgning om fritagelse kan nægtes, når ansøgeren har udvist åbenbar forsømmelighed, uafhængigt af, om der er en forbindelse med den særlige situation, han gør gældende. Kommissionen er under alle omstændigheder af den opfattelse, at der i den foreliggende sag er årsagsforbindelse mellem den særlige situation og sagsøgerens åbenbare forsømmelighed, idet denne forsømmelighed bidrog til gennemførelsen af svigen og gjorde det vanskeligere at opdage den.

— Rettens bemærkninger

150 Det følger af ordlyden af toldkodeksens artikel 239, at godtgørelse af eller fritagelse for importafgifter kan ske i situationer, hvor den berettigede ikke har gjort sig skyldig i urigtigheder eller åbenbar forsømmelighed. Gennemførelsesforordningens artikel 905 bestemmer endvidere, at ansøgningen om fritagelse skal indeholde begrundelser, der kan udgøre en særlig situation, som skyldes omstændigheder, hvor den berettigede ikke har begået urigtigheder eller gjort sig skyldig i åbenbar forsømmelighed. I modsætning til det, som Kommissionen har gjort gældende, fremgår det af selve ordlyden af disse bestemmelser, at der skal være en forbindelse mellem den forsømmelighed, der foreholdes den erhvervsdrivende, og den særlige situation, der foreligger. Såfremt der ikke er en sådan forbindelse, vil det være uretfærdigt at forkaste ansøgningen om fritagelse eller godtgørelse. Imidlertid, og i modsætning til det, sagsøgeren har gjort gældende, er det ikke nødvendigt, at den særlige situation er den direkte og umiddelbare konsekvens af den pågældendes forsømmelighed. Det er i denne forbindelse tilstrækkeligt, at forsømmeligheden har bidraget til eller lettet unddragelsen af en vare fra toldsyn.

151 I den foreliggende sag består den særlige situation i, at sagsøgeren har været offer for svig, der er gjort mulig gennem deltagelse af en ansat ved de nationale toldtjenester. Det er således nødvendigt, at de forskellige handlinger, som tages til indtægt for, at sagsøgeren har udvist åbenbar forsømmelighed, har bidraget til eller lettet gennemførelsen af denne svig.

152 Det er imidlertid allerede blevet fastslået (jf. præmis 118, 120, 130 og 143), at de tre handlinger, som tages til indtægt for, at sagsøgeren har udvist åbenbar forsømmelighed, dvs. undladelsen af at anføre registreringsnumrene på eksemplar nr. 5 af T1-angivelserne, den fejlagtige angivelse af Schirnding som bestemmelsessted og den ureglementerede metode til fremsendelse af formular nr. 5 af T1-angivelserne, har lettet gennemførelsen af svigen, og derved unddragelsen af varer fra toldsyn, bl.a. ved at gøre de nationale toldmyndigheders kontrol med den korrekte afvikling af de pågældende transaktioner vanskeligere.

153 Klagepunktet om manglende årsagsforbindelse skal derfor forkastes.

G — Konklusion vedrørende andet anbringende

154 Det følger af fast retspraksis, at Kommissionen råder over et skøn, når den træffer beslutning om at anvende den generelle billighedsklausul i fællesskabstoldbestemmelserne (Rettens dom af 9.11.1995, sag T-346/94, France-aviation mod Kommissionen, Sml. II, s. 2841, præmis 34, dommen i sagen Primex Produkte Import-Export m.fl. mod Kommissionen, præmis 60, dommen i sagen Mehibas Dordtselaan mod Kommissionen, præmis 46 og 78, og dommen i sagen Aslantrans mod Kommissionen, præmis 55). Det skal ligeledes bemærkes, at godtgørelse af eller fritagelse for importafgifter, der kun kan indrømmes under visse forudsætninger og i bestemte særlige situationer, udgør en undtagelse til den normale import- og eksportordning, og at bestemmelserne, hvori der er fastsat en sådan godtgørelse eller fritagelse, følgelig skal fortolkes snævert (dommen i sagen Söhl & Söhlke, præmis 52, og dommen i sagen Aslantrans mod Kommissionen, præmis 55). Da fraværet af åbenbar forsømmelighed er en betingelse sine qua non for at kunne ansøge om godtgørelse af eller fritagelse for importafgifter, følger det heraf, at dette begreb skal fortolkes således, at antallet af godtgørelses- eller fritagelsestilfælde forbliver begrænset (dommen i sagen Söhl & Söhlke, præmis 52).

155 I den foreliggende sag var sagsøgeren den hovedforpligtede i relation til ordningen med ekstern fællesskabsforsendelse for de pågældende toldtransaktioner. Følgelig havde sagsøgeren som hovedforpligtet accepteret et særligt ansvar for disse transaktioner.

156 Imidlertid har sagsøgeren ved flere lejligheder bevidst tilsidesat de forpligtelser, der påhviler selskabet i medfør af ordningen for ekstern fællesskabsforsendelse. For det første har sagsøgeren ved ikke at angive transportmidlernes registreringsnumre ikke iagttaget den pligt, der er fastsat i bilag 37 til gennemførelsesforordningen. For det andet har sagsøgeren ved at give falske oplysninger om bestemmelsesstedet i tolddeklarationerne tilsidesat de forpligtelser, der følger af gennemførelsesforordningens artikel 199 og bilag 37 til forordningen. Endelig for det tredje har sagsøgeren ved at deltage i en ureglementeret metode til fremsendelse af eksemplar nr. 5 af T1-angivelserne bidraget til den manglende overholdelse af bestemmelsen i gennemførelsesforordningens artikel 356. De bestemmelser, som blev tilsidesat, var desuden ikke specielt komplekse og krævede ikke en vanskelig fortolkning. Sagsøgeren var endvidere en meget erfaren erhvervsdrivende inden for denne sektor. Disse tilsidesættelser udgør ikke blot manglende iagttagelse af formelle forpligtelser, der følger af ordningen for fællesskabsforsendelse, men har desuden bidraget til gennemførelsen af svig og unddragelse af varen fra toldsyn, bl.a. ved at gøre de nationale toldmyndigheders kontrol med transaktionernes korrekte afvikling vanskeligere. Endelig skal det understreges, at for så vidt angår toldtransaktioner vedrørende cigaretter, som er en vare, for hvilken der er en særlig risiko, havde sagsøgeren pligt til at udvise særlig agtpågivenhed.

157 Det følger af alle ovenstående bemærkninger, at Kommissionen ikke har anlagt et åbenbart urigtigt skøn ved under hensyn til samtlige omstændigheder i sagen at fastslå, at sagsøgeren havde udvist åbenbar forsømmelighed i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i toldkodeksens artikel 239 og gennemførelsesforordningens artikel 905.

158 Følgelig skal dette anbringende forkastes.

Om det tredje anbringende vedrørende tilsidesættelse af proportionalitetsprincippet

Parternes argumenter

159 Sagsøgeren har gjort gældende, at toldkodeksens artikel 239 skal fortolkes og anvendes i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet. Under hensyn til afgiftskravets størrelse og omfanget af sagsøgerens forretningsaktiviteter vil forkastelse af ansøgningen om fritagelse indebære et meget stort tab og ville forudsætte — for ikke at indebære en tilsidesættelse af proportionalitetsprincippet — at den hævdede forsømmelighed, som Kommissionen gør gældende, er særligt alvorlig. Kommissionen har behandlet sagsøgeren uforholdsmæssigt streng i betragtning af, at den forsømmelighed, der foreholdes sagsøgeren, er tæt »afhængig« af en tysk tolders svigagtige adfærd.

160 Kommissionen har anført, at proportionalitetsprincippet i den foreliggende sag skal anvendes ved fortolkningen af bestemmelserne om fritagelse for toldskyld og ikke på spørgsmålet om, hvorvidt denne skyld i sig selv er gyldig. Kommissionen har gjort gældende, at Domstolen har fastslået, at det ikke er uforholdsmæssigt, at en erhvervsdrivende bringes til fallit som følge af, at han skal betale en toldskyld (Domstolens dom af 14.5.1996, forenede sager C-153/94 og C-204/94, Faroe Seafood m.fl., Sml. I, s. 2465, præmis 116). Endelig har Kommissionen taget proportionalitetsprincippet i betragtning i den anfægtede beslutning, men de alvorlige kritikpunkter, der kunne rejses over for sagsøgeren, gav ikke mulighed for nogen fritagelse.

Rettens bemærkninger

161 Det bemærkes, at størrelsen af den toldskyld, der er pålagt sagsøgeren, er forbundet med den økonomiske værdi af de varer, der var genstand for de pågældende fællesskabsforsendelser, navnlig størrelsen af de skatter og afgifter, der påhviler disse varer, dvs. cigaretter. Den omstændighed, at det beløb, der opkræves i form af importafgifter, er betydeligt, falder inden for den kategori af erhvervsmæssige risici, som den erhvervsdrivende løber (jf. i denne retning dommen i sagen Faroe Seafood m.fl., præmis 115). Følgelig er størrelsen af den toldskyld, som der søges om fritagelse for, ikke i sig selv et element, der har betydning ved vurderingen af de betingelser, som denne fritagelse er undergivet. Det skal således fastslås, at Kommissionen ikke har tilsidesat proportionalitetsprincippet ved i den foreliggende sag i forbindelse med vurderingen af den pågældende ansøgning ikke at tage hensyn til størrelsen af det økonomiske tab, som beslutningen om nægtelse ville have for sagsøgeren.

162 Hvad angår sagsøgerens argument, hvorefter den åbenbare forsømmelighed, som Kommissionen foreholder den, er tæt »afhængig« af den tyske tolders svigagtige adfærd, er det tilstrækkeligt at bemærke, at nævnte svig er blevet taget i betragtning af Kommissionen, idet denne omstændighed lå til grund for vurderingen af, om der i den foreliggende sag var tale om en særlig situation. I forbindelse med vurderingen af den anden betingelse for indrømmelse af en afgiftsfritagelse, dvs. fraværet af åbenbar forsømmelighed, har Kommissionen med rette taget hensyn til de handlinger og undladelser, der kan tilskrives sagsøgeren, og som — således som det er blevet fastslået — bidrog til gennemførelsen af svigen og vanskeliggjorde afsløringen af den. Det følger heraf, at Kommissionen heller ikke har tilsidesat proportionalitetsprincippet i forbindelse med vurderingen af sagsøgerens adfærd.

163 Derfor skal dette anbringende forkastes.

Om det fjerde anbringende, hvorefter toldskylden ikke er opstået

Parternes argumenter

164 Under retsmødet har sagsøgeren fremsat et nyt anbringende, idet den har gjort gældende, at der er fremkommet en ny faktisk omstændighed. Sagsøgeren har gjort gældende, at således som det fremgår af Vrchní Soud-dommen afsagt i Prag den 30. november 2004, har de varer, der var genstand for de omtvistede toldtransaktioner, forladt Fællesskabets toldområde. Derfor blev disse varer ikke unddraget toldsyn og var således ikke importafgiftspligtige. Derfor eksisterer den toldskyld, som de nederlandske myndigheder har pålagt sagsøgeren, og som den ansøgning om fritagelse, som den anfægtede beslutning vedrører, ikke. Denne omstændighed kan begrunde fritagelse for toldskylden. Anvendelsen af proceduren i toldkodeksens artikel 239 forudsætter, at der først er opstået en toldskyld.

Rettens bemærkninger

165 Det følger af fast retspraksis, at bestemmelserne i toldkodeksens artikel 239 og gennemførelsesforordningens artikel 905 alene har til formål at gøre det muligt,

såfremt der foreligger visse særlige omstændigheder, og såfremt der ikke foreligger åbenbar forsømmeligheder eller urigtigheder, at fritage erhvervsdrivende for betaling af skyldige afgifter, hvorimod den ikke giver adgang til at bestride, at toldskylden principielt er forfalden (Domstolens dom af 12.3.1987, forenede sager 244/85 og 245/85, Cerealmangimi og Italgrani mod Kommissionen, Sml. s. 1303, præmis 11, og af 6.7.1993, forenede sager C-121/91 og C-122/91, CT Control (Rotterdam) og JCT Benelux mod Kommissionen, Sml. I, s. 3873, præmis 43, samt dommen i sagen Hyper mod Kommissionen, præmis 98). Spørgsmålet om en toldskylds opståen og den nøjagtige størrelse heraf henhører nemlig under de nationale myndigheders kompetence. De ansøgninger, der fremsættes for Kommissionen i medfør af nævnte bestemmelser, angår ikke spørgsmålet om, hvorvidt bestemmelser inden for den materielle toldret er blevet anvendt korrekt af de nationale toldmyndigheder. Retten skal bemærke, at beslutninger truffet af disse myndigheder kan indbringes for de nationale domstole, som kan forelægge spørgsmål for Domstolen i medfør af artikel 234 EF (Rettens dom af 16.7.1998, sag T-195/97, Kia Motors og Broekman Motorships mod Kommissionen, Sml. II, s. 2907, præmis 36, og dommen i sagen Hyper mod Kommissionen, præmis 98).

166 I lyset af ovenstående skal dette anbringende afvises.

167 Retten finder, at bevisoptagelsen i sagen samt de dokumenter og de besvarelser, som parterne har afgivet inden for rammerne af foranstaltningerne med henblik på sagens tilrettelæggelse, har oplyst sagen tilstrækkeligt, og at det er ufornødent at anordne anden bevisførelse, navnlig den af sagsøgeren begærede bevisoptagelse.

168 Det følger af det foregående, at Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber bør frifindes i det hele.

Sagens omkostninger

169 I henhold til artikel 87, stk. 2, i Rettens procesreglement pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Sagsøgeren har tabt sagen og bør derfor bære sine egne omkostninger og betale de omkostninger, der er afholdt af Kommissionen, i overensstemmelse med den af Kommissionen nedlagte påstand herom.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

RETTEN (Første Afdeling)

1) Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber frifindes.

2) **Sagsøgeren bærer sine egne omkostninger og betaler Kommissionens omkostninger.**

Cooke García-Valdecasas Trstenjak

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 13. september 2005.

H. Jung

Justitssekretær

J.D. Cooke

Afdelingsformand

Indhold

Retsforskrifter ..... II - 3180

Bestemmelserne vedrørende fællesskabsforsendelse ..... II - 3180

Bestemmelserne om godtgørelse af eller fritagelse for import- eller eksportafgifter .. II - 3185

Faktiske omstændigheder ..... II - 3187

De omtvistede eksterne fællesskabsforsendelser ..... II - 3187

Den administrative procedure ..... II - 3191

Sagen for Retten og parternes påstande ..... II - 3194

Retlige bemærkninger ..... II - 3195

Om det første anbringende vedrørende tilsidesættelse af proceduren for fritagelse for importafgift og af retssikkerhedsprincippet ..... II - 3196

1. Om klagepunktet vedrørende manglende meddelelse af forlængelsen af fristen og tilsidesættelse af retssikkerhedsprincippet ..... II - 3197

— Parternes argumenter ..... II - 3197

— Rettens bemærkninger ..... II - 3198

2. Om klagepunktet, hvorefter anmodningerne om supplerende oplysninger ikke blev fremsendt i tide .....ERROR. FOLIOII - 3198

— Parternes argumenter ..... II - 3199

— Rettens bemærkninger ..... II - 3201

3. Om klagepunkterne vedrørende for sen og ufuldstændig aktindsigt i sagsakterne ..... II - 3202

— Parternes argumenter ..... II - 3202

— Rettens bemærkninger ..... II - 3204

4. Om klagepunktet vedrørende en forsinkelse i modtagelsen af de nederlandske myndigheders besvarelser ..... II - 3209

— Parternes argumenter ..... II - 3209

— Rettens bemærkninger ..... II - 3210

5. Om klagepunktet vedrørende de nederlandske myndigheders forsinkede fremsendelse af FIOD-rapporten ..... II - 3210

— Parternes argumenter ..... II - 3210

— Rettens bemærkninger ..... II - 3211

6. Om klagepunktet, hvorefter behandlingen af ansøgningen om fritagelse skal have været urimeligt langvarig ..... II - 3212

— Parternes argumenter ..... II - 3212

— Rettens bemærkninger ..... II - 3213

7. Konklusion vedrørende det første anbringende ..... II - 3214

Om det andet anbringende, hvorefter der ikke er tale om åbenbar forsømmelighed som omhandlet i toldkodeksens artikel 239 og gennemførelsesforordningens artikel 905 ..... II - 3214

1. Om begrebet åbenbar forsømmelighed og de relevante kriterier for vurderingen af, om det foreligger i nærværende sag ..... II - 3214

— Parternes argumenter ..... II - 3214

— Rettens bemærkninger ..... II - 3216

2. Om den manglende angivelse af registreringsnumrene på eksemplar nr. 5 af T1-angivelserne ..... II - 3218

— Parternes argumenter ..... II - 3218

— Rettens bemærkninger ..... II - 3220

3. Om ændringen af bestemmelsestoldstedet, der var angivet i tolddokumenterne ..... II - 3223

— Parternes argumenter ..... II - 3223

— Rettens bemærkninger ..... II - 3225

4. Om fremgangsmåden ved returnering af eksemplar nr. 5 af T1-angivelserne II - 3227

— Parternes argumenter ..... II - 3227

— Rettens bemærkninger ..... II - 3229

5. Vedrørende utilstrækkelige oplysninger om købernew ..... II - 3233

— Parternes argumenter ..... II - 3233

— Rettens bemærkninger ..... II - 3234

6. Om manglende årsagsforbindelse mellem de særlige omstændigheder og den forsømmelighed, der foreholdes sagsøgeren ..... II - 3234

— Parternes argumenter ..... II - 3234

— Rettens bemærkninger ..... II - 3235

7. Konklusion vedrørende andet anbringende ..... II - 3236

Om det tredje anbringende vedrørende tilsidesættelse af proportionalitetsprincippet. II - 3238

Parternes argumenter ..... II - 3238

Rettens bemærkninger ..... II - 3239

Om det fjerde anbringende, hvorefter toldskylden ikke er opstået ..... II - 3240

Parternes argumenter ..... II - 3240

Rettens bemærkninger ..... II - 3240

Sagens omkostninger ..... II - 3242